

duhovno
življenje
la vida espiritual

1962 DECEMBER XXII

NAŠA SKUPNA ZADEVA

Vesoljni zbor, ki se je pričel 11. oktobra, ni samo stvar papeža in škofov. Vesoljni zbor je velikanski, stoletni dogodek v življenju Cerkve, ki se tiče vseh, ki nosijo na sebi znamenje sv. krsta in so udje skrivnostnega Kristusovega telesa. Tiče se udov velike Kristusove družine na zemlji. Tiče se torej tudi nas in vsakega posebej med nami. Zato mora vsak, kdor se zaveda svoje povezave s Cerkvijo, nekaj prispevati za uspeh vesoljnega zbora. Neštetokrat in pri različnih priložnostih je sv. oče poudaril, da za uspeh vesoljnega zbora pričakuje pomoč in podporo vseh udov Cerkve. Nihče bi ne smel ostati ob strani. Katere so torej naše dolžnosti?

V prvi vrsti: molitev. Čisto napačno in površno bi bilo misliti, da je uspeh vesoljnega zbora odvisen samo od strokovne priprave, vestnega proučevanja in neutrudnega dela tistih, ki so poklicani da zbor vodijo, in tistih, ki na zboru odločajo. Zbor ni akademija znanosti in tudi ne cerkveni parlament. Res, ljudje morajo napraviti svoje, vendar pa ni toliko pomemben „ne tisti, ki zaliva, ampak tisti, ki daje rast, Bog“ (1 Kor 3, 7).

Drugi način priprave za cerkveni zbor je prizadevanje za osebno posvečenje. Namen zbora ni teoretično obravnavanje, ampak duhovni napredek kristjanov in širjenje evangelija. Vsak kristjan, ki si bo prizadeval, da se kar najbolj varuje greha in kar najbolj napreduje v milosti, bo že s tem samim prispeval k uspehu zbora. Saj pravi papež: „Predragi sinovi! Ne pomišljam se reči, da bi ves naš trud in vsa naša prizadevanja za to, da bi bil zbor resnično velik dogodek, utegnili ostati brez uspeha, če se vsi skupaj ne bomo složno in odločno prizadevali za posvečenje. Nobena stvar ne more toliko pomagati kakor ravno iskanje in doseganje svetosti. Molitve, kreposti posameznikov, notranji duh, postanejo orodje za doseg neizmernih koristi. Treba je močno sodelovati, da bo II. vatikanski zbor res uspel, to pa more izraziti samo prizadevanje za posvečenje posameznih škofov, duhovnikov in vsega krščanskega ljudstva.“

Slednjič je naša dolžnost, da bomo pripravljeni poslušno sprejeti vse, kar bo vesoljni zbor sklenil in odločil. Zbor bo jasno opredelil stališče katoliške Cerkve v mnogih težkih vprašanjih naših dni; zbor bo izrekel odločno besedo v mnogih vprašanjih vesti. Zbor bo sprejel mnogo določil, ki bodo zadevala tudi nas in naše versko življenje. Naša dolžnost je, da jih zaupno in velikodušno sprejmemo in izpolnjujemo. „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas prezira, mene prezira“ (Lk 10, 16). — Kdor je prepričan, da so resnične Jezusove besede: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mt 28, 20), ta ve, kaj mu je storiti.

*Sveti oče je v nedeljo, 5. avgusta, sprejel v vatikanski baziliki
izseljence vsega sveta. V svojem govoru je udeležencem
s kardinalom Karlom Confalonierijem na čelu
razložil nenehno skrb Cerkve za tako
potrebno apostolsko delo
med izseljenci*

Janez XXIII.

izseljencem vsega sveta

„Exsul familia“, ki je namenjena dušnemu pastirstvu izseljencev, je povzela v nekaj majhem in dragocen zakonik mnogostranske in stoletne izkušnje in skrb Svete stolice in mnogih plemenitih duhov. Listina ostane dokaz čuječe skrbi, s katero hoče Cerkev, sledeč modernim družbenim preobratom, pomagati pri reševanju vprašanj, ki so zaradi teh postala tako nujna. Zaradi povečanega preseljevanja narodov in zaradi novih duhovnih potreb, ki izvirajo iz tega, je hotel naš prednik blaženega spomina Pij XII. dati stalno in dovršeno ureditev oskrbi izseljencev, bodisi na potovanju po morju ali po zemlji, bodisi v deželah, kamor so bili namenjeni. Z visoko modrostjo je bilo to delo, ki izvira iz Rima, postavljeno pod ljubeznivo vodstvo škofov. Številne ustanove so nastale na svetu, duhovnik se je znašel izseljencu ob strani na ladjah in na letališčih, kot na raznih delovnih krajih.

STALNA SKRB PETROVEGA NASLEDNIKA

Kar se nas tiče smo od prve okrožnice „Ad Petri Cathedram“ obrnili po-

zornost na razmere izseljencev in na nevarnosti, ki jim je včasih izpostavljeno versko življenje in nramnost in opozarjali civilne oblasti, naj podvzamejo vse mogoče, da pomagajo v mnogih težkih slučajih in da združijo razpršena in razčlenjena ognjišča. (Primerjaj: Govori, poslanice in razgovori sv. očeta Janeza XXIII. I. str. 834—835). Ko smo 20. oktobra preteklega leta govorili Vrhovnemu svetu izseljencev in 25. sledečega Splošnemu mednarodnemu tajništvu Apostolatus maris, smo podčrtali potrebe skrbne in ljubeznive čuječnosti Cerkve, ki potom duhovnikov — v vedno bolj rastočem, pa še vedno ne zadostnem številu za tako neizmerno delo — hiti na pomoč tem svojim sinovom, da jih podpira in vodi v negotovosti prvih korakov (Prim.: Govori, str. 466—469; 482—484). Vso pot, ki smo jo prehodili v naši službi, kot smo omenili, najprej v Bolgariji v težkih zgodovinskih okoliščinah in potem v Franciji, kjer smo prišli v stik z narodnostnimi skupinami različnega porekla, smo ugotovili odločilni pomen — ne samo z verskega stališča — ki ga ima delo opravljeno v tem tako kočljivem področju po tolikih dobrih duhovnikih in laikih.

Koliko trpljenja, združenega z upanjem in pričakovanjem, je našlo oporo in razumevanje! Izseljenca bi lahko zlasti v prvi dobi imenovali razlaščenca: razlaščen je kar se tiče družinske ljubezni, kar se tiče rojstne župnije, domače dežele in jezika. Stoji pred te-

žavami dela in stanovanja, kako bi se prilagodil tujim navadam življenja, ki često slabo vplivajo na njegovo vzgojo. Potreben je, da bi se zaupal prijateljskim osebam; potreben je, vsaj v prvem času, da moli in da dobi verski pouk v kaki cerkvi ali kapeli, ki odgovarja njegovemu posebnemu dušnemu razpoloženju; končno ima potrebo po zdravi družbi in mogoče po lastni hiši. In, glejte, tu pride duhovnik, živa podobnost božjega očetovstva, približa se in ga tolaži in mu daje pogum.

Pogled v preteklost pravi, da se je izvršilo, kar se je moglo na tem izrecno dušno pastirskem področju: od leta 1952 se je pomnožilo število takozvanih misij, narodnih župnij in tistih središč, ki skrbijo za razne oblike pomoči in za postopno včlenjenje izseljencev v krajevne skupnosti.

V okrožnici „Mater et Magistra“ je bil nauk Cerkve jasno izražen glede raznih pogledov na stari in zapleteni pojav preseljevanja. Zelo smo potolaženi, ko lahko ugotovimo, da se je tudi na ta življenjski pojav obrnila obzirna pozornost civilnih oblasti in pristojnih in posebnih sindikalnih in podpornih ustanov (Prim. Mater et Magistra — AAS, zvezek LIII., I. str. 410—413 in III. str. 4v9, 447, 449, 450).

POGLED V BODOČNOST

Dragi sinovi! Današnje romanje daje čast napravljenim izkušnjam in nas navdaja, da se z veselim zaupanjem obračamo v bodočnost. Naša beseda hoče predvsem dati poguma vedno bolj učinkoviti ureditvi posameznih prizadevanj.

Stojimo pred pojavom, ki se neprestano razvija. Ta pojav predstavlja go-

tovo boleče dušeslovne poglede, ki zahtevajo mnogo razumevanja; vendar malo koristi podčrtavati neizogibne slabe posledice, dočim pridejo lahko mnoge koristi od jasnih pogledov in modrih sklepov.

SPOŠTOVANJE ŽIVE DELOVNE SILE

Izseljenstvo je predvsem človeško dejstvo velikega obsega, ki zadeva v prvi vrsti moške in ženske, to se pravi stvarne ljudi, ljudi z voljo, ki imajo vsi svoje velike zadeve; osebe, ki so zmožne velikih žrtev, da zboljšajo svoj gospodarski položaj, pripravljeni, da se prilagodijo okolju in kulturni spojitvi po načrtu Previdnosti. Na izseljenstvo

je treba gledati kot na donos živih sil; ki morajo priti sveže in pripravljene do gostoljubnih dežel. Ker dajo dragocen prispevek gospodarstvu raznih dežel, je naravno, da se morajo vključiti vanje v harmoničnem in stalnem razvoju, ki ne kaže bolečih razpok. Prišlo je ali prihaja skoraj povsod do srečne uvedbe krščanskih načel o medsebojnem sodelovanju in bratstvu. Nihče ne zadostuje sam sebi ne v osebnem ne v mednarodnem krogu. Veliko spoštovanje, ki ga je treba izkazati in se izkazuje živim razumskim in ročnim silam, je pospešilo zmago nad starimi oblikami in je na tem, da zbriše boleče poimenovanje kot tujec, brezdomec, nadloga. Izseljenci najdejo v deželi, ki jih sprejme, drugo domovino in postanejo njen sestavni del v postopni stopnji enakosti in spoštovanja kot vsi domačini.

Treba je torej, da se povečajo pridevanja, da bo izseljencu poskrbljeno za primerno pripravo v verskem, kulturnem in tehničnem oziju.

Glejte, kaj se zahteva: Vztraje in povezan trud, da se da primerna priprava, ki bo dala možnost življenjske vključitve v novo bivališče.

Nadalje bo zelo koristno poleg blagohotnega ravnanja oblasti in sindikalnih organizacij — in smo veseli, da ugotovimo mnogostransko skrb v vseh deželah — za stalno oskrbovanje izseljencev, da se ustanovijo v vedno večjem številu apostolska središča, središča socialne oskrbe, vzgojna in zabavna, ki naj sodelujejo v tesni povezavi. Na ta način se ob dozorevajočem razvoju vključitve te oblike spremenjijo same po sebi v fiste, ki so skupne vsem vernikom župnije in škofije, v kateri živijo.

Prav tako upamo, da se najde primerno število duovnikov, ki jim z veseljem damo sveto ime misijonarjev, za potrebe tega kočljivega dela apostolata in vzpodbujamo škofo, da sprejmejo preudarne predloge Sv. konzistorialne kongregacije. In misijonarji naj se smatrajo vedno v službi škofije, v kateri so, da bo skupno delo, vodeno po so-usmerjenih navodilih, rodilo svoj sad, ne da bi se izgubljaljo v napornih poizkusih, a neznatnih učinkih.

SKRB ZA NOTRANJE SELITVE

Častiti bratje in sinovi!

Še eno besedo. Hočem se dotakniti važnega vprašanja notranje selitve, ki zavzema vedno večji obseg. Neenakomernost dohodkov in gospodarskih pogojev med eno in drugo pokrajino iste države, med enim in drugim mestom, je povzročila neprestano premikanje, ki kaže nedvomne koristi in težave.

Povsod je treba upostaviti nujno zvezo med župnijo izvora in župnijo odhoda. Poskrbeti je treba za primerne ustanove v krajih odhoda, ki zagotove versko in moralno pripravo, skrbna navodila o raznih vprašanjih, tudi kar se tiče organizacije z navodili dobljenimi

iz krajev novega bivališča; v teh pa je treba pospeševati vzdušje dobrohotnega sprejema, bratske gostoljubnosti, razumevanja in pomoči. Za ugotovitev in rešitev teh vprašanj je koristno in dragoceno sodelovanje katoliških laikov. Na ta način bo mogoče spraviti do veljave razpleteno organizacijo, ki bo zmožna, da pospeši vključitev novih doseljencev v krajevno versko življenje, v okolje nove župnije, ki se da na razpolago kot družina, da sprejme nove otroke. Vesoljni cerkveni zbor, na katerem teži pozornost vseh, bo dal tudi v tem oziru koristno tvarino za poglabitev. In to je povod za prijetno upanje.

V LUČI POPOTNE SV. DRUŽINE

Dragi sinovi! Ob koncu tega govora se vrnejo misli k popotni Sveti družini v daljni deželi in navdihujejo pristrčno in ganljivo voščilo pomoči in nebeške tolažbe za vsakega izseljenca, voščilo dobrohotnosti in poguma za družine, ki so na poti v nove dežele, ki so na potih po morju, po suhem in po zraku; za duhovnike v službi, ki je po svoji naravi misijonska, za vse, ki po svoji razsvetljeni pristojnosti nudijo rešitev vedno novih vprašanj.

O, naš dobri nebeški Oče! „On je mogočen varuh, močna obramba, zaklonišče pred žgočo vročino, zatočišče pred poldnevnim soncem; pomoč pred spodtikljaji, pomoč v padcih; On dviga duha in razsvetljuje oči, daje zdravje, življenje in blagoslov“ (Prim. Eccli. 34, 10-20).

Naš apostolski blagoslov, odmev onega božjega, se razlije kot krepčilo in dobrohotna napoved za vse, kar si želite, na vas, ki ste tu navzoči, na vaše domače, na drage duhovnike, na Vrhovni svet in na škofijski odbor za

izseljence in na skrbno sveto Konzistorialno kongregacijo, ki urejuje mnogostransko delovanje za stalno duhovno korist izseljencev.

Naj bo poročstvo vedne milosti in božje ljubezni. Amen, amen.

Prevedel Štefan Tonkli

SVETO OBHAJILO BOLNIKOM

Najvišja kongregacija sv. Oficija je dne 21. oktobra izdala nova navodila za sv. obhajilo bolnikom. Nove določbe, ki jih prinaša Osservatore Romano 23. X., so naslednje:

1. V dopoldanskih urah se sme nesti sv. obhajilo komur koli na dom, da je le evharistično tešče, to je, da vsaj tri ure ni ničesar jedel ali pil alkoholnih pijač ter da vsaj eno uro ni pil kaj drugega.

2. V popoldanskih ali večernih urah se pa sme nesti sv. obhajilo tistim, ki so že vsaj en teden doma bolni, tako da sami ne morejo v cerkev.

3. To se sme storiti, če iz katerega koli pametnega vzroka ni bilo mogoče nesti sv. obhajilo dopoldne.

4. Kolikokrat naj bolniki doma prejemajo sv. obhajilo, določa spovednik ali župnik.

5. Evharistični post je zanje toliko omiljen, da ne smejo tri ure prej jesti ali piti alkoholnih pijač, smejo pa piti druge pijače ali pa vzeti katero koli zdravilo, kadar hočejo ali kadar je potrebno, brez omejitve na čas.

Resnica je, da leže med nami in novo generacijo, ki dorašča: razdalja nekaj deset let, razdalja tisočev kilometrov, razdalja tujih tradicij in tuje krvi in mnogokrat tudi razdalja socialnih razredov, a kljub temu je sodelovanje med generacijami možno

Stari in mladi med nami

„Stojim tu med malimi kakor koklja, ki so ji race, del zaroda, ušle v vodo. In ljudje stoje na bregu in se ji smejejo.“

Te besede je položil Velikonja v usta starcu, dedu, ki zre na vnuke, ki mu jih je sin pripeljal na počitnice. Njegova kri so, a jih ne razume in oni ne razumejo njega.

Sin, ki naj bi bil vez med dedom in vnuki, ni izpolnil svoje naloge. Med dedom in vnučki zija prepad.

Do neke mere smo vsi starši kakor koklja, ki je zvalila račke, kajti otroci slej ali prej zbeže izpod našega vpliva v vodo, kamor ne moremo za njimi.

Tok časa jih nosi v daljave, kamor jih moreta spremljati le naša ljubezen in molitev —; roka in nasvet pa jih mnogokrat ne dosežeta več.

Nekoč bomo tudi mi brez moči stali na bregu in zaskrbljeni gledali za njimi, ki se bodo brezskrbni odpravljali na pot.

Včasih se dogodi to, že v prvih letih osnovne šole, drugič morda sta šele poroka ali smrt staršev za otroka začetek te samostojne in včasih tudi osamljene poti.

Pa najsi napoči ta trenutek zgodaj ali pozno, nenadoma ali po dolgem slovesu, vedno se bomo ob njem stra-

homa spraševali, so mar dovolj močne vezi, ki smo jih spleтали okrog mladega srca, da bodo vezale otroka na Resnico, Dobroto in Lepoto — ter ga preko nje družile z nami?

RAZLIKE

Če doleti ta usoda starše na splošno, bo nas, ki nam rastejo otroci v tujini, zadela še bolj neizprosno.

Ne pozabimo namreč, da živimo v svetu, ki ni naš, četudi si prizadevamo, da bi do neke mere bil, in da novi rod ni nikdar poznal druge dežele, drugega kraja, mimo tega, ki je nam — tuj.

Tok, ki vabi vase sinove emigrantov, je močnejši od toka, ki vleče normalno sinove od staršev. Vezi, ki so jih mogli splesti starši emigrantje okrog novega rodu so šibkejše, navadno manj dodelane...

Čim večja je namreč razlika med domovino staršev in rojstnim krajem sinov, čimbolj so starši obremenjeni s skrbmi za vsakdanji kruh, čim manj dopuščajo razmere, da se starši posvečajo svojim otrokom — tem večja razlika nastaja med rodovi, tem šibkejša so vezi med njimi — tem globlji prepad jih loči.

Vsaka emigracija stoji pred tem problemom. Vsaka izseljenska ali begunska družina mora preživeti to krizo.

Nekatere premagajo in premoste, druge ostanejo razklane vse življenje.

Tudi naša povojna emigracija ne bo izjema. Če nočemo, da se prične med našim novim rodом in nami odpirati prepad, ki bo polagoma spremenil starše in otroke v tujce — moramo pričeti z delom. Vzdržati vezi med rodovi je ena izmed nalog emigracije, kateri se moramo posvetiti z vso pozornostjo in ljubeznijo.

Kako naj se lotimo dela?

Predvsem si ustvarimo sliko o položaju, v katerem se nahaja naša mladina, kajti golo obupovanje, da mladine ne razumemo, je prav tako brezplodno kakor trmasto zanikanje, da ni in ne sme biti razlik med nami in novim rodом.

Resnica je, da leže med nami in novo generacijo, ki dorašča:

- razdalja nekaj desetih let...
- razdalja tisočev kilometrov...
- razdalja tujih tradicij in tuje krvi,
- in mnogokrat tudi razdalja socialnih razredov.

Oglejmo si, odkod in zakaj te razdalje.

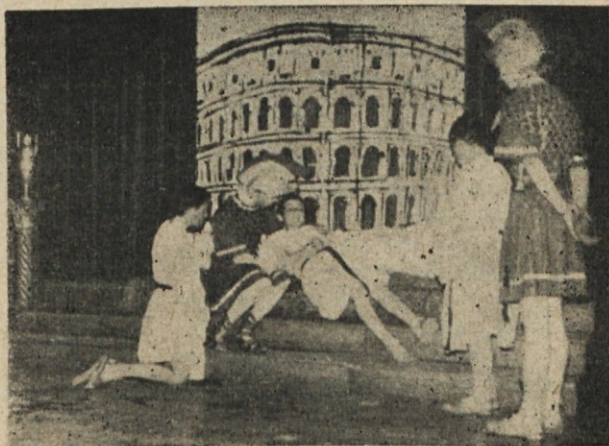
Vzemimo le razdaljo dvajsetih let.

ČAS

Namesto 1962 zapišimo 1942, in zamislimo se v razliko. Vojna vihra skozi naše kraje in vsa naša pozornost je osredotočena na priprave za revolucijo, ki bo izbruhnila vsak čas. Fronte, na katerih se odloča usoda človeštvo, so kakor odmaknjene, kakor da bi velika vojna stopila v ozadje. Mi stojimo na robu velike odločitve; v kateri nam ne more pomagati nihče, ker nas nihče ne razume. Naš svet se skrči na ozemlje, ki ga branijo vaške straže in kasneje slovenski domobranski bataljoni...

Leta 1962 o tem v svetu ni sledu. Bi je, odigral svojo vlogo kakor mejnik v življenju naroda... toda... za rod, ki dorašča danes, so bitke za Kočevje, Turjak in Grahovo nekaj daljnega in nerazumljivega, prav kakor sta Stalingrad in Al Alemain danes le še prazni besedi za mlade Nemce in Angleže. Le-

Gojenci Baragovega misijonišča so na misijonsko nedeljo igrali: Sveti Tarcizij

*Dom na Vitrancu
v ozadju Škrlatica
s Špikovo skupino*

ta 1962 je pogled uprt v vsemirje, ki-
tajsko nevarnost in v priprave na Zbor
vesoljne Cerkve...

In vendar, če mladina ne bo razu-
mela Kočevja, Turjaka in Grahovega,
če bo pozabila na Stalingrad in Al
Alemain, je bilo trpljenje zaman in igra
zgodovine se bo ponovila.

Res je, razdalja dvajsetih let se zdi
v našem stoletju težko premostljiva;
tega se moramo zavedati, toda ne zato,
da bi s tem opravičevali svojo lastno
pozabljenost, temveč da lažje razumemo
mladino, kadar kaže več zanimanja za
žrtve letalske nesreče kakor za žrtve
Kočevskega Roga in Jelendola. Ni to
znak trdosrčnosti ali prezira, ne — njih
nezanimanje pomeni le, da nismo znali
nauka zgodovine prikazati na tak na-
čin, da bi mladina začutila, da to niso
bajke, temveč temelj njihove sedanjo-
sti in bodočnosti..., da so oni del dra-
me, da so člen v verigi, preko katerega
bo človeštvu posredovana žrtev očetov
in dedov.

Naloga ni lahka, kajti čas je zagoz-

dil med rodove razdaljo. Velika je ta
razdalja — a ne nepremostljiva.

PROSTOR

Tisoči kilometrov, oceani, gore, pol
zemeljske oble leži med deželo naše
mladosti in deželo, v kateri raste naša
mladina. Včasih doma, je bila razdalja
enega hriba dovolj, da so se prebivalci
dveh vasi gledali kakor tujci. Smešno
bi bilo zanikati posledice, ki jih povzro-
ča na novem rodu novo podnebje, dru-
gačna dežela ne le po zemljepisni legi,
temveč po vsem svojem razvoju. Danes
po več ko desetih letih tujine te raz-
dalje ne opazimo več. Toda le spomni-
mo se, kaj smo vedeli o Ameriki in Ar-
kentini, ko smo se odpravljali iz tabo-
rišč čez morje.

Če so nam pripovedovali, da je to
dežela, kjer imajo na tisoče glav go-
veje živine, smo verjeli, vendar je mar-
sikdo na tistem sanjaril kakor ona dva
možakarja, ki sem ju slišal na ladji,
ko sta se menila, da jima pri taki obi-
lici živine pač ne bo težko nakupiti
ducata repov. „In kmet z ducatom krav

je že kar močan gospodar..." sta menila...

Približno tako smo računali in merili naša bodoča posestva, češ hektar ali dva bom kupil, pa bom na svojem...

In pred nedavnim sem dobil pismo od prijatelja iz Evrope, ki med drugim sprašuje, če v službo jezdim ali kako...

Ne čudimo se torej, če naši sinovi ne razumejo našega pripovedovanja o Sloveniji.

Res je, govorimo o Sloveniji, toda tako kakor se pripoveduje človeku, ki je živel pol življenja v tej deželi. Pozabljam, da je Slovenija zanje le beseda, ki čaka, da ji damo vsebino. Tega pa ni mogoče dati v slučajnem pogovoru mimogrede, kakor ni bilo mogoče nam pred desetimi, petnajstimi leti v nekaj besedah razložiti, kaj je Argentina.

Res, tudi prostor pogloblja razdaljo med rodovi, a tudi ta je premostljiva. Lahko bi rekli celo, da vsak dan bolj, kajti tehnika manjša zemeljsko oblo dan za dnem. Toda kljub temu je Južna Amerika še vedno — oddaljena dežela, kjer poteka življenje drugače...

TUJE TRADICIJE IN TUJA KRI

Doma smo govorili o Italijanih, kakor da bi živeli na drugem kontinentu. Le nekaj desetih kilometrov nas je ločilo od njihove meje, pa so nam bili prav tako tuji po mišljenju in čutenju kakor Čulukafri. In španci so nam bili resnično španska vas. Tukaj pa naši otroci rastejo obdani s to tujo krvjo, ki smo jo imeli mi za pravo nasprotje vsega, kar je bilo našega. Danes nam tujina že ni več tako tuja, a to je znamenje, da smo se tudi mi deloma navzeli njihovega vpliva. Otroci pa se navzemajo teh vplivov še hitreje in — globlje.

Jasno je torej, da ne moremo za-

htevati od mladine, ki raste tu v tem okolju, da bo popolnoma taka, kakor če bi rasla obdana od same slovenske tovarišije.

Mi sami prav kakor naši starši in rodovi naših prednikov črpamo iz slovenske in evropske tradicije, po kateri je bilo delno in predvsem mišljenje vzgojiteljev precej olajšano. Tradicije so namreč kakor formula, ki življenje do gotove mere poenostavi.

Zdaj pa se ob vdoru tujih navad ruši v prah marsikaj, kar je pomenilo morda nam osnovno oporo v življenju.

Božič je bil vezan na sneg... zdaj ni snega, naj tudi ne bo Božiča? Ne! Čeprav se marsikatera tradicija zruši in čeprav se ta ali ona tuja navada vrine, to ne pomeni niti kapitulacije pred tujino niti nujnega razkola med rodovi: med starimi, ki se drže enega, in mladimi, ki hlatajo za novim. Pač pa zahteva dejstvo, da so tradicije vedno manj močne, vedno manj zanesljive, od staršev več modrosti. Marsikaj, kar je pri vzgoji prejšnjih rodov opravila tradicija, navada, mora zdaj nadomestiti modrost staršev.

Ni rečeno, da smemo zdaj tradicije metati v koš. Nasprotno, še vedno so, koristne, vendar ne zaupajmo jim brezpogojno, kajti čas jim more izpodkopati temelje. In kadar vidimo, da so obrzemogle, skušajmo jim najti nadomestilo.

Tudi tuji svet, ki nas obdaja, ne predstavlja nepremostljive razdalje, če mu postavimo nasproti modrost.

SOCIALNE RAZLIKE

Tudi te razdvajajo v nekaterih primerih cele emigrantske rodove.

Če se je celo doma poznalo kmečkemu dekletu, ki je služila eno leto v mestu, da ni bila ob povratku več taka, kakor njene vrstnice, ki so ostale na

vast; če je fant, ki je zapustil polje in odšel v mesto v tovarno že po nekaj mesecih spremenil ne le obleko temveč tudi način življenja, se ne smemo čuditi, če se otroci v Buenos Airesu v delavskih, uradniških in trgovskih domovih razvijajo drugače, kakor so se njih starši, ki so rasli večinoma po kmečkih in obrtniških družinah.

Marsikje so starši spremenili stan, čeprav ne svojih navad in načina življenja. Njih otroci rastejo v drugačnem svetu, prično primerjati in kritizirati — in starši, ki včasih razliko čutijo, se prepuste vodstvu otrok, ker se sami ne znajdejo niti v novem kraju niti stanu.

Družina v domovini je živela pod močnim in budnim materinim nadzorstvom, ob zgledu, ki sta ga nudila z očetom. V tukašnjih razmerah pa je mati večkrat prisiljena zamenjati vzgojno nalogo z delom v tovarni ali pisarni. Prostor, ki sta ga zapustila v otrokovem življenju starša, sta napolnila navadno šola in cesta.

In če vsem tem razlikam in razdaljam, ki ločijo novi rod od starejšega, dodamo še to, da smo tudi mi podvrženi sili tujne, in da smo mnogokrat premalo trdno zasidrani, da bi bili močna opora našim otrokom, dobimo približno sliko o položaju, v katerem raste naš novi rod.

Jasno je, da se v takih razmerah ne smemo postaviti na trmasto stališče: „tako bo, kakor da bi doma rasel...“

Nikakor. Novi rod ne bo in ne sme biti tak kakor če bi rasel doma. Ni mogoče, da bi bil popolnoma tak. Vendar, če že mora biti drugačen, glejmo da bo boljši.

To je torej vprašanje. Ne kako izolirati otroka, da ne bo padel pod vplive tujega sveta, temveč kako usmerja-

ti tuje vplive tako, da bodo mladini včasno in večno srečo. Kako spoliti dobro preteklih rodov z dobrim, ki se skriva nekje pod raskavo in često umazano površino tujine.

Morda se vam bo zdelo, da pretirano poudarjam razlike med rodovi, ko je vendar naš namen ravno nasproten. Manjšati razlike, pokazati na sodelovanje med staro in novo generacijo.

SODELOVANJE MED GENERACIJAMI

Res je. Brez sodelovanja med rodovi nas bo konec, bodisi doma ali v emigraciji. Kakor je za narod nujen dotok mladih moči iz novih rodov, tako je tudi nujno, da poprimejo ti rodovi postopoma in se vključijo polagoma v narodov organizem.

Vendar ta naravni potek v našem primeru ovirajo prav „razdalje“, ki smo jih razčlenili.

Sodelovanje med rodovi v emigraciji ne bo prišlo samo od sebe. Bo posledica volje, ki bo premagala in premostila razdalje med starimi in mladimi.

Predpogoj za doseg tega cilja pa je medsebojno razumevanje. In za to razumevanje je potreba, da jasno poznamo in razumemo položaj naše mladine. Le, če sprejmemo to razdaljo, kakor trdo realnost, jo bomo mogli premostiti in pravilno razumevati svoje lastne otroke, ki se včasih trudijo, da bi prodrli v naš svet, pa tega ne zmorejo, ker jim ne priskočimo na pomoč.

Resda, obojestransko naj bi bilo razumevanje. Toda prvi, ki smo poklicani, da pokažemo svoje razumevanje, smo prav mi, ki poznamo oba svetova, orega, ki prehaja v zgodovino in tega, ki vstaja iz bodočnosti.

Le če bomo mi pokazali razumevanje in modrost pri vzgoji, bomo ne-

koč razumevanje tudi želi, ali bolje, bomo imeli pravico razumevanje tudi pričakovati.

Razumevanje, ljubezen do otrok, vzgoja... vse to se spremeni kaj lahko le v prazne besede za lajšanje vesti. Kajti ni se lahko odpovedati sliki, ki jo nosimo o svojih otrocih naslikano v sebi morda dolga leta. Težko je odstopiti od zdavnaj zarisanih načrtov, četudi spoznamo, da otrokova sreča to zahteva, a še težje je spoznati, kdaj je vztrajati dolžnost, kdaj napaka.

Ljubezen do otroka je včasih tako močno povezana z ljubeznijo, ki jo gojimo do nas samih, da težko ločimo, kje se pričenja ena in začenja druga. Zato pa vzgoja in resnično razumevanje ni zabava temveč delo, trdo delo pred katerim radi bežimo in se skrijemo za ploho izgovorov.

ALI SODELOVANJE RES HOČEMO?

Rekli smo, da je razumevanje predpogoj za sodelovanje med rodovi. Vendar ali smo se kdaj resnično vprašali, če mi to sodelovanje resnično hočemo? Si ga res želimo?

Seveda bi radi, da bi pričeli mladi delati namesto nas po naših navodilih in da bi v to delo vložili toliko ali še več navdušenja, kakor smo ga mi njega dni. Želimo si, da bi nas kdo nadomestil, ker smo utrujeni, a sama misel, da bi se kdo dotaknil pravilnika, ki smo ga sestavili ali da bi spremenil sistem dela, ki smo ga po lastnem mnenju izpeljali do podrobnosti v tej ali oni organizaciji, nas razburi do onemoglosti.

Seveda bi radi sodelovanje, toda...

In tukaj si moramo priti za vselaj o problemu na jasno. Če pridobimo mladino za sodelovanje, moramo biti pripravljeni, plačati za to neko ceno. To je, pripravljeni moramo biti, da bo

mladina vložila skupaj s svojim delom v skupnost tudi nekaj svoje osebnosti.

Če priznamo razlike, če razumemo, da je novi rod v marsičem drugačen, moramo iz tega izvajati zaključke. Novi rod bo marsikaj, kar je nam ljubo in drago, postavil na glavo.

Je sodelovanje vredno žrtev? Odvisno je od namena.

Če želimo životariti od mirne in spokojne smrti, pustimo, naj gre mladina svojo pot in pozabimo nanjo. Če pa hočemo storiti svojo dolžnost in posredovati kar smo mi prejeli, se moramo podati na trdo pot dela.

Ločiti moramo bistveno od nebistvenega.

Župna cerkev v Št. Vidu nad Ljubljano

Nebistveno prilagajati, toda bistveno posredovati z vso energijo, ki smo jo zmožni. Mladina naj išče nova pota, nove načine, nova sredstva, mladina naj dela, a vcepiti ji moramo isto ljubezen do istih ciljev, ki preveča nas.

Sodelovanje med rodovi ni popuščanje. Ni kimanje razvajenim otrokom, temveč je harmonično delo v medsebojnem zaupanju.

Starejši morajo imeti dovolj modrosti, da usmerjajo mladino na njeni poti in ne da jo slepo poganjajo po že izvoženih kolesnicah. A po drugi strani morajo imeti dovolj močno voljo in roko, da v jeziku, ki ga novi rod razume, pokažejo in dokažejo, kadar se ta v mladostni ihti splaši v napačno smer. Klicati k sodelovanju pomeni vabiti k skupni stvari. K delu, ki je prav tako njihovo kakor naše. Ne iščemo hlapcev, peonov, temveč sodelavce, ki imajo prav tako dolžnosti, kakor pravice.

Tako vabilo bo morda naletelo na pozorna ušesa, posebno še, če bo praksa pokazala, da je bilo odkritosrčno.

ODGOVOR NA UGOVORE

Neštetokrat slišimo tožbe, češ, če hočemo dobiti mladino, moramo popuščati. Tukajšnja mladina nima smisla za ničesar drugega, kakor za zabavo. Ne mara za resno delo...

Tako govorenje kaže na popolno nerazumevanje mladine. Kajti mladina je kljub razdaljam, ki se poglobljejo med generacijama, v bistvu vedno enaka. Obnaša se drugače, govori in oblači se drugače, a v globini svojega srca se človeški rod in z njim mladina ne spreminja.

Ta rod, kakor nešteto prejšnjih, je željan udejstvovanja, je željan plemenitih velikih dejanj, je nepočakan in poln energije, išče pustolovščin in novih svetov, novih idealov...

In ker jih ne najde, ker mu jih nihče ne pokaže, se zdivja. In ta reakcija — le ta je drugačna iz roda v rod.

Vendar nemir v mladini — ta je vedno isti.

Če bomo imeli pred očmi delstvo, da nas veže ista kri, da nosimo v sebi isto človeško naravo in da je nemir današnje mladine v osnovi isti, ki je polnil nas, nam ne bo težko premostiti razdalj med rodovi.

Mladina si želi nečesa, kar bi napolnilo njen nagon po udejstvovanju. Če ji ne znamo nuditi drugega kakor plitvo zabavo ali pa dolgočasne sestanke, jo postavimo pred žalostno izbiro. Niti eno niti drugo ne bo napolnilo mladega nepokvarjenega srca. Mladini je treba ciljev in naporov.

Isti cilji, ki so nekdaj vžgali nas, imajo dovolj moči še danes, a prikazani morajo biti na sodoben način. Socialni, karitativni, apostolski, misijonski apostolat, delo za narodno kulturo in svobodo najmanjšega naroda na svetu, so cilji, ki so dovolj visoki, da najdejo odmev tudi v novem rodu, kljub razlikam, ki nas ločijo.

Toda ljubezen do ciljev je treba posredovati in to spet pomeni — delo. Delo. Volja do dela, veselje do dela z mladino, tu je ključ do uspeha.

KJE NAJ PRIČNEMO Z DELOM?

Na vsak način tam, kjer je prepad med rodovi najožji — to je v družini. Če ne premostimo prepada v svoji družini nima smisla, da ga rešujemo po sejah in sestankih.

Govoriti o sodelovanju med mladimi in starimi v javnosti, v organizacijah in društvih je utopijsko, če ni najprej resničnega razumevanja in sodelovanja v naših družinah. Ne pozabimo namreč, da vsi brez izjeme tako starši kot sinovi, prihajajo v javno

življenje iz družin. In v javnosti ne store drugega, kakor ponove in dopolnijo, kar so v malem doživeli v družini.

Le redkokdaj more organizacija popolnoma nadomestiti, kar je družina zamudila.

Izkušnja pa nam je pokazala, da družina sama ne more izpeljati v tuji svojo vzgojne naloge. Potrebuje pomoči. Tukač ji morejo priskočiti na pomoč šola in organizacije.

Družine, šole in organizacije so ključ do naše bodočnosti. Tu se gradi most med rodovoma. Vsakdo ima pri tej gradnji svojo nalogo:

Starši in vzgojitelji:

Morajo živeti v realnem svetu, da morejo presojati okolje, ki obdaja mladino. Sanjarjenje je samomor. Morajo posvetiti otrokom ne le ljubezen, temveč tudi del svojega časa, za skupno igranje, razgovor, posvet. Najti morajo mladini — nalog in naporov vrednih ciljev. Vzgajati z zgledom, nasvetom in poukom, v ljubezni do Boga; morajo moliti zase in zanje ter vsak dan z lastnim življenjem odkazovati, da je krščanstvo vera veselih, plemenitih in pogumnih ljudi.

Otroci:

Naj kmalu spoznajo, da starši, če tudi se ločijo od okolja, niso čudaki, temveč značaji, ki se ne obračajo po vetru. Naj se zavedajo, da so člani v verigi, ki ima svoj začetek ne v brezimni množici, temveč v narodu, ki si je svoje mesto pod soncem prislužil in priboril.

Naj deželo, v kateri živijo, plemenitijo z vsem dobrim, ki so ga zmožni posredovati. Tako ne bodo paraziti tuje dežele, temveč nje graditelji.

Marko Kremžar

OTROK JE ČUTIL

Dušeslovec pripoveduje:

Poznam ganljivo lep primer matere, kako je skrbela za sina, ki je bil lepo razvit, a je v tretjem letu zbolel za škrlatinko; po bolezni je mati z grozo opazila, da otrok ne bo duševno normalno razvit. Prej je že lepo govoril, po bolezni pa so bile besede nerazumljive in izražanje nemiselnost. S šestimi leti je postal popoln bebec, ki ni vedel za nobeno potrebo več, razen da je lačen. Rael je sicer normalno, a v razvojnih letih mu je postala hoja negotova in tudi roke mu niso več služile. Bil je res prava nadloga za številno in revno družino. A mati se mu je posvetila z vsem srcem. Sama ga je negovala in vsak dan pazila, da ni smrdelo v hiši, da ne bi kdaj kdo zaradi njega godrnjal ali stresal nejevoljo. S težavo si je pripravila denar, da je kupila voziček ter fanta vozila s seboj na polje, v gozd ali kamor koli, če je šla na delo. Z dvajsetimi leti je fant izgubil tudi sluh.

Vse, kar je bilo na njem še živega, so bile oči, ki so mater poznale. Če je šla iz sobe, so šle oči za njo in na vratih tako dolgo visele, da se je vrnila. Povsod jo je spremljal njegov pogled, kamor je šla in do koder je segel njegov pogled. Ko se ji je začelo iztekati življenje, je na bolniški postelji bridko potožila, da bo zaradi njega težko umrla. Dva dni za tem, ko so odnesli mater, so odnesli tudi sina.

Pri bitjih, ki so jih odkrili v Tanganjiki in drugod po svetu, ne gre za človeka, ampak za opice, za živali, ki nimajo uma in je njihovo delovanje omejeno samo po čutnem spoznanju

Nova odkritja o razvoju človeka

V aprilu lanskega leta je tržaški dijaški list „Literarne vaje“ prinesel članek z naslovom „Pogled v prazgodovino“. V njem je napisano, da so leta 1960 v Tanganjiki odkrili lobanjo „človeka opice“. „Te opice so bile štiri-nožci in so lahko tekle po dveh nogah, hodile pa ne.“ Delje pravi, „da so se prvi ljudje pojavili na zemlji takrat, ko so te opice začele hoditi po dveh nogah.“

Svetovni tisk je veliko pisal o odkritjih takoimenovanih „človeških kosti“ v Tanganjiki v Afriki. Dr. Leakey, ravnatelj muzeja v Nairobi v Keniji, naj bi s svojimi pomočniki tam našel ostanke najstarejšega človeka na zemlji.

Ne severni meji Tanganjike, kakih 300 km vzhodno od jezera Viktorija, je reka Olduvai približno pol milijona let prinašala in odlagala naplavine v dolini, ki se imenuje Serengenti. Naplavine so dosegle višino 100 m. Že od leta 1911 tam izkopavajo; zlasti od leta

1931 se je dr. Leakey s sodelavci zanimal za živalstvo in za človeka. Odkrili so 11 različnih plasti. Na najnižji naplavini so našli zelo preprosto obdelan kamen na eni ali na dveh straneh, pa samo na enem koncu. Sklepali so, da je tedaj, ko je nastajala ta plast — to je pred 500.000 leti — bival človek v teh krajih. Lovil naj bi na obrežju jezera, imel tam svoje delavnice kamna in prve naselbine v pokrajinah pod tamkajšnjimi vulkani. Upali so, da bodo našli človeške okostnjake, ki bi jih potrdili v tej domnevi.

„SENZACIONALNA ODKRITJA“

„Senzacionalna“ odkritja, kakor so jih označevali, iz struge Olduvai so objavili leta 1960 na 4. panafriškem kongresu v Leopoldvilu in v februarju 1961 v „Narodni geografski družbi“ v Washingtonu. Gre za odkritje dveh zob in ene precej dobro ohranjene lobanje. Učenjaki pravijo, da so ti ostanki podobni okostnjakom tipa avstralopitekov, ki so jih našli drugod v Afriki, na Kitajskem in v Indoneziji. Tako izkopane v strugi Olduvai ne prinašajo nič novega, ampak samo potrjujejo, da so v zemeljskih plasteh iste starosti našli ostanke, ki dokazujejo, da so ljudem podobna bitja — imenujejo jih hominide — bivala tudi drugod nekako v istem času, ki naj bi izdelovala enako ali še bolj popolno orodje.

Ali pa to obdelovanje orodja dokazuje, da ga je napravil človek?

Že leta 1838 je Francoz Bouchez de Perthes, ki je pri izkopavanju našel nekaj obdelanih kamnov, vzkliknil: „Ti ostanki, čeprav nepopolni, ne dokazujejo bivanja človeka manj, kakor vse umetnine v Louvres.“

Delo, narejeno za gotov namen, so doslej na splošno smatrali za dokaz umnih bitij v nasprotju z drugimi, ki nimajo uma, torej za dokaz bivanja človeka poleg živali. V zadnjih letih pa so nekateri znanstveniki začeli pripisovati obdelovanju nekaterih reči in njih rabo bitjem, ki niso bili ljudje. Tak naj bi bil primer bitij, ki jih imenujemo avstralopiteki.

SPADAJO V VRSTO OPIC

Njihova postava, kolikor morejo sklepati iz okostij, ki so jih našli, je podobna opicam, vendar z nekaterimi znaki, ki jih bolj približujejo človeku, kakor sedaj živeči opici. Ljudem so podobni zlasti po obliki zob in medenice. Ta pa je v tesni zvezi s hojo avstralopitekov, ki so hodili bolj pokonci, kakor hodijo sedaj najbolj ljudem podobne opice, antropoidi. Tudi druge oblike jih bolj približujejo človeškim znakom. Če pa se natančneje pregledajo: lobanja, nosne kosti in zlasti velikost možganov, je treba reči, da ta bitja spadajo v vrsto opic. Velikost možganov n. pr. pri afriškem avstralopiteku znaša 450 cm³, pri sedanji gorili 655 cm³, pri ljudeh pa možgani presega 2000 cm³. Čeprav se avstralopitekus po zobovju, skoraj pokončni hoji in še drugih znakih približuje človeku, vendar po velikosti možganov in še po drugih splošnih znakih spada med bitja, ki so nižja od človeka.

Ta bitja naj bi izdelovala in upo-

rabljala orodje. Tako so v Makapanu leta 1953 našli rogove, čeljusti in rogovje ungulatov, poleg njih pa dosti razbitih lobanj. Sklepali so, da so bitja — avstalopiteki — iskali živali, ki niso imele posebne velike lobanje, so jih razbili z rogovi, da so pojedli možgane.

Avstralopiteki naj bi tudi rabili ogenj. Leta 1923 so v Makapansgatu v Transvaalu našli nekaj koščkov oglja. Pozneje pa so prav tam našli ostanke avstralopiteka. Razlagali so, da je bil ta povzročitelj ognja.

Leta 1956 in 1957 so našli v Sterkfonteinu obdelane kamne. Že prej so tam odkrili okostje plesiantropa. Zatrjevali so, da jih je ta obdeloval za gotov namen.

A vse razlage so negotove. Drugi pravijo, da so mogle biti hijene, ki so zdrobile kosti in pojedle možgane tistih živali. Dokaz, da bi avstralopiteki uporabljali ogenj, ni jasen. Požar je mogel tam nastati iz drugih vzrokov, n. pr. od strele. V času, ko so živali avstralopiteki, so tudi že nastopili prvi ljudje, zato ni nobenega dokaza, da bi tista bitja izdelovala in uporabljala kakšno orodje.

Antropoidi, to so sedaj živeče opice, ki so najbolj podobne človeku, uporabljajo palico, da si približajo hrano ali se z njo branijo. Uporabiti znajo celo stole, zaboje, mize, da stopijo nanje in pridejo do hrane. Včasih si tudi orodje na nek način pripravijo, n. pr. odtrgajo vejo drevesa, da jim služi za palico, odvijejo vrv, zravnaajo žico, da jo podaljšajo. To naredijo, ker so tako videle na drugih. Ne morejo pa drugim zapustiti, kar so se naučile. Mladiči imajo vrojena nagnenja, ne pa pridobljenih izkušenj.

Kakor sedanje opice, tako so tudi opice, ki jih imenujejo avstralopiteke, mogle uporabljati kamne, kosti, rogove, da so dobile plen. Ne gre torej za kulturo, ki je ta bitja niso imela, marveč le za čutno spoznanje, kakršnega imajo živali; ne gre za zavestno delovanje umnega bitja, ampak za živalski nagon.

S tem ni rečeno, da nagonsko delovanje ni pametno. Vsa živa bitja, rastline in živali, delujejo za določen cilj, pa pameti ni v njih. Um more biti izven tistega, ki deluje. Podobno je moglo biti z avstralopiteki in drugimi živimi bitji, ki ne žive več. Če so izdelovali in uporabljali ogenj, iz tega še ne sledi, da bi bila umna bitja. Čutno spoznanje živali je mnogovrstno in ču-

dovito, še mnogo bolj, kakor izdelovanje orodja ali uporaba ognja.

PRIMERI IZ NARAVE

Treba je samo opazovati in študirati čebele, ptice, bobre in druge živali, pa se bomo o tem prepričali. Čebela opravlja svoje delo po težkih računih kemije in matematike. Pri izdelovanju satu je rešila težko vprašanje, kakšno obliko morajo imeti posodice, da se doseže največja prostornina pri najmanjši porabi voska. S težavo more napraviti tak račun celo največji računar. Čebela pa jih izdeluje z največjo natančnostjo, ne da bi se tega učila. Tako pač deluje, ker je prejela za svoja delovanja nagon od neskončno modrega Uma, kakor so ga prejele druge živali in tudi opice.

Da ima kakšno bitje v sebi um, moremo spoznati iz tega, če se iz spoznanja posameznih stvari more dvigniti do splošnih pojmov, če je sposobno moralnih in verskih dejanj. Tudi je važen način, kako dejanja vrši. Če jih ponavlja vedno na isti način, gre za čutno, ne za umsko spoznanje. Razlika med umskimi in čutnimi zmožnostmi je prav v tem, da z umom bitje prehaja k splošnim pojmom, čuti pa so vezani na snov in je zato vedno delovanje konkretno in določeno. Pri delovanju umnega bitja je možen napredek, pri živalih, ki imajo samo čute, je samo enako ponavljanje.

Pri bitjih, ki so jih odkrili v Tanganjiki in drugod po svetu je prav ta težava. Ne gre tu za človeka, ampak za opice, za živali, ki nimajo uma in je njihovo delovanje omejeno samo po čutnem spoznanju.

Dr. Jože Prešeren, Trst.

Zanimiva pridiga

Znani italijanski diplomat in katoliški pisatelj Tommaso Gallarati Scotti iz Milana je pred kratkim izdal knjigo z naslovom „Interpretazioni e memorie“, v kateri opisuje razne dogodke in svoje spomine. Vsi so zanimivi, ker jih podaja v taki luči, kot so se res dogajali. Med raznimi osebnostmi o katerih pisatelj govori, izstopa lik nekega duhovnika, ki mu je bilo ime don Orione. Njegovo življenje in delovanje je bilo tako vzgledno, da pravi pisatelj, da bi gotovo glasoval zanj, če bi šlo za to, da bi ga prišteli med svetnike, če bi ta njegov glas kaj pomenil. O tem duhovniku pripoveduje naslednji dogodek:

Nekega večera je šel don Orione pridigati v kraj, ki je bil oddaljen 8 km od Tortone, kjer je bil doma. Bila je zima in dnevi so bili kratki. V cerkvi se je nabrala velika množica ljudi, da bi poslušala tega čudovitega pridigarja, ki je bil zares izviren, a je govoril bolj potihoma in brez posebnega govorniškega daru. Tisti večer je pridigal o neizmernem božjem usmiljenju in odpuščanju. Pri govorjenju se je razgrel, o svoji misli je bil popolnoma prepričan, uprl je oči v ozadje cerkve, kjer je bilo popolnoma mračno, in je zaklical: „Ako je med vami kdo, ki je skrivaj namešal strupa v skodelico, iz katere je jedla njegova mati, in jo je s tem umoril, naj ve, to izjavljam v Gospodovem imenu, da bo lahko odpuščeno tudi njemu, ako se bo resnično kešal svojega zločina.“

S tem je pridigo zaključil. Šel je

s prižnice in se podvzval, da bi prišel do vlaka. Prepozno! Zamudil ga je za nekaj minut, napotil se je tedaj peš proti Tortoni.

Bila je tema, snežni metež in veter je tulil. Majhna duhovniška postava je korakala po cesti vsa premražena. Nenadoma je don Orione ne nekem ovinku zagledal obris velikega nepremičnega moza, ki se je zdelo, da ga čaka. Don Orione je bil pogumen mož, a tisti hip se je ustrašil; neznanec ga je ustavil in mu rekel:

„Od kod me poznate, kdo vam je povedal mojo zgodbo?“

„Ne, saj se nisva nikjer videla.“

„Da, da,“ je vztrajal oni in izrazil svoj grozoten obraz, da je bil mračen in grozoten.

„Saj ste rekli! Jaz sem tisti, ki je zamešal strupa v skodelico svoje matere. Ali bi tudi sedaj,“ je nadaljeval skoraj z zasmehom, „rekli, da je nekdo, ki mi lahko odpusti?“ In tedaj mu je tisti človek povedal skrivnost svojega življenja. Sveti duhovnik jo je nesel s sabo v grob. Povedal le lahko samo to, da ga je po končani spovedi neznanec objel in ga stisnil tako močno, da se je bal, da ga žaduši. Potem se je zavil v svoj plašč in izginil v nočno temo in snežni vihar.

Ko smo skozi vse leto premišljevali o božji dobroti, ljubezni in usmiljenju, premišljujemo v tej zadnji številki o nebesih in njihovi sreči, da vidimo in spoznamo, kako velik, čudovit in neskončen je Bog v plačilu onim, ki so bili v življenju zvesti

Z A Z V E Z D O

Spet se pripravljamo na božič, čudoviti, ljubeznjivi praznik Zveličarjevega rojstva. Jaslice bomo postavili, kakor nekdanj doma, vsak po svoji zamisli in možnosti, da bo božična skrivnost kakor živa in utelešena pred našimi očmi, v tolažbo in zaupanje. Saj je božič praznik božje ljubezni in ljudomilosti, kakor nam to sveti evangelij govori: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje“ (Jan 3, 16) Sveti Pavel pa piše: „Razodela se je dobrotljivost in ljudomilost Boga, našega Odrešenika, da bi bili opravičeni z njegovo milostjo in bi po upanju postali dediči večnega življenja“ (Tit 5).

Ob jaslicah prevzame vernega človeka neko posebno, sladko občutje. Kakor da bi poslušali angelsko petje na betlehemskem polju, ki slave Boga in žele mir ljudem na zemlji, ki so blage volje, se čutimo v sveti noči in v božičnih dneh v posebni božji bližini, obdarjeni z božjim mirom in notranjim veseljem. Gledamo pastirce, ki so bili prvi povabljeni k novorojenemu Zveličarju, in se jim v duhu pridružimo v preprosti, otroško ponižni in iskreni veri. In že imamo pripravljeno mesto za svete tri kralje in za njihovo spremstvo, ki so prišli z daljnega Vzhoda, sledeč svetli zvezdi, s katero jih

je Bog klical in vodil v Betlehem. Na to zvezdo misli naša stara božična pesem, ko poje: „Kot zvezda Modrim je nekdanj na poti njih svetila, tako kristjanom sije zdaj nam vere zvezda mila.“

Da, vera je zvezda vodnica našega življenja. Vera v Boga, Očeta in Sina in Svetega Duha, vera v vstajenje in večno življenje. Naj bo potrjena in obnovljena v svetih božičnih praznikih v naših srečih, da bomo šli za to zvezdo z novim pogumom, z obnovljeno vztrajnostjo, kakor nas božji Zveličar spodbuja: „Hodite, dokler imate luč, da vas ne objame tema. Kdor namreč hodi v temi, ne ve, kam gre, Dokler imate luč, verujte v luč, da boste otroci luči“ (Jan 12, 35-36).

Za zvezdo vere hodimo skozi življenje, da enkrat najdemo Boga, ne več samo pri jaslicah, na križu in na oltarju, ampak v njegovi večni hiši, v njegovem večnem kraljestvu, v svetih nebesih, kjer nas čaka neskončno plačilo za našo zvestobo in stanovitnost v božji službi.

Ko smo skozi vse leto premišljevali o božji dobroti, ljubezni in usmiljenju, premišljujemo v te zadnji, božični številki o nebesih in njihovi sreči, da vidimo in spoznamo, kolikor je to našemu umu mogoče, kako velik, čudovit

in neskončen je Bog v plačilu onim, ki so mu bili v življenju zvesti.

LEPOTA IN BLAŽENOST NEBES

Sveti Janez je v pregnanstvu na otoku Patmu v zamaknjenju gledal nebesa. Čudovita je podoba, ki nam jo naslika v 21. poglavju Skrivnega razodetja: „Sveto mesto Jeruzalem, sezidano iz čistega zlata, obzidano z dragimi kamni, stoji na veliki in visoki gori. Dvanajst vrat vodi vanj, in pri vratih dvanajst angelov čuvajev. Cesta po mestu je čisto zlato, kakor prozorno steklo. Po sredi njegovih ulic teče reka žive vode, kakor kristal svetla; na obeh straneh reke pa raste drevje življenja, ki daje vsak mesec svoj sad. Svetišča ni v njem, zakaj njegovo svetišče je Gospod Bog vseмогоčni in Jagnje. In mesto ne potrebuje senca in meseca, da bi mu svetila, kajti bož-

je veličastvo ga razsvetljuje in njegov svetilnik je Jagnje. In njegova vrata se podnevi ne zapro, kajti noči tam ne bo. In prinašali bodo vanj slavo in čast narodov. Nič omadeževanega ne pride vanje, in nihče, kdor se ognusi in laže, ampak le tisti, ki so zapisani v Jagnjetovi knjigi življenja. O teh pa pravi glas s prestola: „Glej, prebivališče Boga med ljudmi, prebival bo z njimi; oni bodo njegovo ljudstvo in Bog sam bo med njimi; in obrisal bo vse solze z njih oči in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja ne vpitja ne bolečine, zakaj, kar je bilo prej, je minilo.“

Čudovito je vse to, a je končno le izražanje v človeških podobah, ki resnice ne doseže. Sveti Pavel, ki Korinčanom piše, da je bil zamaknjen v tretja, to je najvišja nebesa, sam ne ve, ali s telesom, ali izven telesa, pravi:

Nova kapela v Loki, kjer pastiruje župnik in dekan č. g. Smrkolj. Obrede blagoslovitve je v l. 1962 izvršil g. škof Vovk

„Kar oko ni videlo in uho ni slišalo, in kar v človeško srce ni prišlo, to je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo“ (1 Kor 2, 9). Nebesa so neskončno lepa, njih veselje je nepopisno.

V nebesih ni več nobenega trpljenja, nobenega strahu, nobene skrbi, nobene bolečine. V popolnem miru, brez strahu, da bi mogli svojo neskončno srečo kdaj izgubiti, uživajo zveličani svojo nebeško blaženost.

Prebivalci večnega mesta so angeli in ljudje, ki so se zveličali. O angelih piše prerok Danijel, da jih je videl v prikazni na milijarde. To je veličasten nebeški dvor, vreden neskončnega Boga. O zveličanih pa nam je znana beseda sv. Janeza, da so iz vseh narodov in rodov in jezikov in da njih števila nihče ne more prešteti (Raz 7). V tem neizmernem številu je polno čudovitih razlik in posebnosti. Vsak prebivalec nebes je lepota zase. Kakor zvezde na nebu se ločijo med seboj po svoji lepoti in sijaju. Angeli se delijo v devet zborov; in tudi svetniki so razvrščeni v svoje skupine: očaki in preroki, apostoli, mučenci in spoznavalci, device in vdove, kakor jih kličemo v litanijah. Nad vsemi je Marija, nebeška Mati in Kraljica, ob strani Gospoda Jezusa Kristusa, svojega sina. Vsi pa so združeni v popolnem soglasju, v popolni vzajemni sreči in veselju.

POSEBNOSTI NEBEŠKEGA VESELJA

Vsa naša narava bo v nebesih poveščana in osrečena. Vse naše dobre želje bodo v nebesih izpolnjene, vse težnje in plemenita stremljenja naše narave bodo v nebesih našle svoje uresničenje — v nepopisni, čudoviti meri.

Naš spomin bo poln Boga, božje pravice, usmiljenja in dobrote. Niti za trenutek ne bomo več mogli pozabiti nanj; v njem se bomo radovali. Nič več se ne

bomo z žalostjo spominjali stvari in dogodkov, ki so nam povzročili v življenju bridkost; tudi ob spominu na naše nesreče, na naše slabosti in grehe se bomo le veselili ob misli na božje usmiljenje, ki nas je vodilo skozi življenje. Tudi če bi v nebesih ne našli vseh onih, ki smo bili z njimi v življenju povezani in nam je bil drag njih spomin, se ne bomo žalostili, ker nas bo v vsem in za večno pomirjala misel na neskončno božjo pravičnost.

Naš um bo v nebesih brez truda in učenja spoznal vse, kar bi nas po naravnem hrepenenju moglo zanimati. Cerkveni zbor v Parizu, iz leta 1528. pravi glede tega: Blaženim v nebesih je odprto božje ogledalo, v katerem se zrcali vse to, kar si žele videti in spoznati. Skrivnost vere, čudeži stvarstva, to, kar zadeva našo lastno osebo in nje, ki jih ljubimo, vsa ta polja bodo tam odprta in odkrita našim pogledom. Skrivnosti narave in zgodovine, božje delovanje v dušah, materialne in duhovne lepote vesolstva, vse nam bo v nebesih prisotno in domače; nobena zapreka ne bo ovirala poleta našega duha, nobena senca ne bo zatemnjevala sijaja resničnosti. Veselje spoznavanja in umevanja bo v nebesih neskaljeno in kakor brez meja.

Ko je umiral veliki učenjak Newton, ga je eden njegovih prijateljev spomnil njegovih velikih izumov in njegove slave. Verni mož je ponižno odvrnil: „Moji izumi? Kaj so oni pred celo in popolno resnico? Podoben sem otroku, ki je s školjko zajel nekaj kapelj vode in jo pustil na bregu, medtem ko je neskončno morje ostalo pred njim nepoznano in nepreiskano. Toda nepopisno me tolaži in osrečuje upanje, da bom v nekaj trenutkih prodril v ta ocean resnice, da ga vsega prebrodim in razumem.“

Kakor je um ustvarjen za spoznanje, tako je naše srce ustvarjeno za ljubezen. Ako srce ne ljubi, je nesrečno. Zato je v peklu samo gorje, ker tam ni ljubezni. V nebesih pa bo naše srce ljubilo brez meje, s čisto in večno ljubeznijo, ki je ne bo ničesar več motilo in vznemirjalo.

Vprašali so otroka, kaj so nebesa? Lepo je odgovoril: „Nebesa so kraj, kjer se vsi med seboj radi imajo.“ Ljubezen do Boga bo tam neizčrpen vir najlepše in najplemenitejše medsebojne ljubezni. Tam ne bo več sovražnikov in nevoščljivcev, ampak bodo vsi v popolni resnici kakor eno srce in ena duša. Razlike v nebeški slavi ne bodo povzročale nobene zavisti in zagrenjenosti: sreča enega bo sreča vseh, sreča vseh bo osrečevala vsakega posameznika.

V to tolažbo nam naj bo v tem pogledu to, kar nam sveta Katarina Sienaška iz razodetij pove: „Čeprav so v nebesih vsi zveličani neločljivo združeni v popolni ljubezni, vendar obstojajo tudi tam posebne vezi sladke in svete družabnosti med onimi, ki so se nekdaj ljubili na zemlji. Ljubezen, ki jih je vezala na zemlji v večnem življenju, ne premine, ampak jim je vir posebnega veselja in zadoščenja.“

Da, nebesa so kraj popolne, čiste in večne ljubezni. Zato je v nebesih tudi popolni in večni mir, ki ga v molitvenem spominu tako iskreno želimo svojim rajnim. To ni kak mrtvaški mir popolne nedelavnosti. Bog sam je večni dež; skrivnostno življenje presvete Trojice se neprestano preliva iz ene Osebe v drugo; vse vidno in nevidno stvarstvo je po Bogu ohranjeno in urejano brez konca in kraja. Potopljeni v Boga, bomo po besedi svetega Petra postali deležni božje narave (II, 1, 4), s tem pa tudi čudovitega božjega življenja in delovanja. Pri vsem tem pa

bo naš delež presladki, večni mir, v katerem živi Bog, mir, ki ga nič več ne moti in ne vznemirja, ki po besedi sv. Pavla „presega vsak um“ (Flp 4, 7).

Ker bomo v nebesih najtesneje in večno združeni z Bogom, zato tam ne bomo mogli več grešiti. Nikdar in v ničemer več ne bomo mogli Boga žaliti. Tam ne bo več skušnjav in nevarnosti. Vse, kar bomo mislili, želeli in storili, bo vedno dobro in prav. Ker smo na zemlji tako ubogi in omahljivi, nas mora ta misel na popolno in večno negrešljivost napolniti s prav posebno tolažbo.

VIŠEK NEBEŠKE SREČE

Vse, kar je bilo dozdej povedano, je pa le majhen del nebeške blaženosti. Njen višek je Bog sam, ki ga bomo v nebesih gledali, uživali in ljubili. Že očaku Abrahamu je obljubil: „Jaz sam bom tvoje preveliko plačilo.“

V življenju na zemlji spoznavamo Boga po veri in po njegovih delih. Vse to spoznanje je z ozirom na našo omejenost vedno nepopolno. Sveti Pavel piše glede tega: „Zdaj gledamo Boga kakor v zrcalu, ki je njegovo stvarstvo, in nejasno, takrat pa ga bomo gledali iz obličja v obličje. Zdaj spoznavam deloma, takrat pa bo moje spoznanje podobno božjemu spoznanju, s katerim Bog od vekomaj pozna svoje stvari“ (prim. 1 Kr 13/12).

Kaj se to pravi: gledati Boga iz obličja v obličje, si v tem življenju ne moremo prav predstavljati. Ker smo v vsem tako zelo omejeni in nestanovitni, bi se nam moglo celo zazdeti, da se je v nebesih tega večnega gledanja Boga mogoče naveličati. Ali pozabljamo, da je Bog neskončno popoln, vir vse lepote, resnice in dobrote, neizčrpen ocean sreče in veselja, kjer bo naše srce dokončno našlo vse, kar si želi.

Spomnim se tu čudovite besede svetega Avgušтина: „O Bog, zase si nas ustvaril in nemirno je naše srce, dokler v tebi ne počiva.“

Ker je Bog neskončno popoln duh, naše duše po svoji naravni spoznavni moči niso sposobne gledati ga naravnost, iz obraza v obraz. Bog pa je v svoji neskončni dobroti tako velikodušen, da obdari duše blaženih s posebno nadnaravno spoznavno sposobnostjo, ki jo bogoslovci imenujejo „luč slave“. S pomočjo te nove sposobnosti je blaženim omogočeno neposredno gledanje samega Božjega bistva, ki ga spoznavajo več ali manj, po meri svojega posvečenja, ki ga pa v vsej njegovi globini nobeno ustvarjeno bitje nikdar ne more spoznati. Ljubeznjiva božja previdnost pa vse tako ureja, da je vsakteri izmed zveličanih z mero svojega spoznanja popolnoma zadovoljen in si nič ne želi tega, kar bi presegalo njegove moči.

Iz tega neposrednega gledanja Boga naravno izvira neizmerljiva ljubezen do njega. Srce, ustvarjeno za ljubezen, najde v Bogu neskončno ljubezen samo in se vanjo potopi. In v tej ljubezni, ki nima več ne meje ne konca, blaženi Boga uživajo, deležni njegove neskončne popolnosti. V tem je največja sreča nebes, ki bo na sodnji dan, ob vstajenju mrtvih, dosegla svoje dokončno dopolnjenje še v združenju duše s poveljanim telesom.

+

Naj bodo s tem zaključena naša letošnja premišljevanja o velikem, neskončno dobrem in usmiljenem Bogu. Učlovečenega ga molimo v jaslicah, kjer je zaradi nas postal ubog, dasi je bil bogat, da bi po njegovem uboštvi mi obogateli (prim. 2 Kor 8,9). Vse dni življenja pa iščimo, sledeč zvezdi vere,

da ga enkrat najdemo v nebesih. In vedno pri tem zaupajmo v njegovo milost, zakaj Gospod Bog ne zapušča teh, kateri ga iščejo (prim. ps. 9, 11).

Alojzij Košmerlj

DECEMBER

Splošni molitveni namen: Molimo, da bi bil II. vatikanski zbor izredna priča resnice, edinosti in ljubezni Cerkve!

Misijski molitveni namen: Molimo, da bi se Kristusov evangelijski širil med mohamedanskimi ljudstvi!

Molitvena zveza za slovensko domovino: Molimo, da bi Bog, po priprošnji Brezjanske Marije in božjem služabniku škofu Antonu Martinu Slomšku, podpiral v bolezni in pri apostolskem delu ljubljanskega nadškofa Antona Vovka!

V apostolskem pismu z dne 11. aprila je sveti oče Janez XXIII. prosil vse škofe, naj bi čimbolj seznanili svoje vernike s cerkvenim zborom: Kaj pravzaprav je?

Kakšen je njegov namen? Njegov pomen za današnji čas

V

VPASANJA O VESOLJNEM ZBORU

Je zbor vseh škofov, kardinalov in patriarhov katoliške Cerkve, ki pod predsedstvom papeževim razpravljajo in sklepajo o vsem življenju in delovanju Cerkve. So dolgi študijski dnevi, ko člani zbora razpravljajo o vseh problemih Cerkve. To pod posebnim vodstvom sv. Duha. Za Cerkev je vsak cerkveni zbor temeljito izpraševanje vesti. Je nekak nov binkoštni praznik, ko sv. Duh naslednike apostolov pripravi na apostolsko in misijonsko delo v današnjih časih in za današnje potrebe.

Na vsakem cerkvenem zboru se v vsej luči pokaže edinost in vesoljnost Cerkve. Kar je bistvenega, se ne izpremeni, kar pa je človeškega, navade, načini, metode, to pa je treba prilagoditi potrebam in zahtevam časa.

Vesoljni cerkveni zbor je izreden dogodek za Cerkev. Saj jih je bilo do sedaj samo dvajset. Prvih osem je bilo na Vzhodu. Zadnji je bil v letih 1869-1870 v Vatikanu. Letošnji se vrši tudi v Vatikanu, v baziliki sv. Petra, zato se tudi imenuje Drugi vatikanski cerkveni zbor. Kakšna sreča za našo generacijo, ki doživlja nekaj tako izrednega v Cerkvi. Pa tudi naša odgovornost je velika. Uspeh sedanjega cerkvenega zbora zavisi veliko od vsakega od nas. Moliti in žrtvovati je treba za temeljito izvedbo, po zboru pa

bomo morali vsi na delo za uresničenje sklepov in navodil.

SedANJI cerkveni zbor je različen od prejšnjih. Do sedaj še za nobenega ni bilo toliko priprav, na nobenem ni bilo toliko udeležencev. Zastopani so škofje vseh kontinentov, vseh ras. Razlikuje se tudi po obsežnosti in pomembnosti vprašanj, o katerih bodo razpravljali člani zbora: O škofu in njegovi oblasti v škofiji, o sodelovanju svetnega in redovnega klera, o poslanstvu in odgovornosti laikov v Cerkvi in v današnjem svetu...

NAMENI OBČNEGA CERKVENEGA ZBORA

Sta predvsem dva: prenoviti Cerkev na znotraj in pripraviti se na delo za prenovitev današnjega sveta v duhu evangelija. Vse civilno, ekonomsko, politično in socialno življenje je treba pokristjaniti in urediti po katoliških načelih.

Ta koncil (ali zbor) nima namena, kakor je bilo to skoraj pri vseh prejšnjih, zavrtniti kako versko zmoto ali proglasiti kako novo versko resnico, pač pa hoče do temeljev pregledati vse življenje in delovanje Cerkve. Na programu koncila bo obnova verskega nauka, obnova liturgije, cerkvenega prava,

se na duhovne vrednote, zanika se nadnaravno.

V današnjem času naloga koncila ni opozoriti ali definirati samo kako posamezno točko cerkvenega nauka, v nevarnosti je celotna božja zamisel življenja. Ne gre za boj proti eni zmoti. Povsod srečamo popolno nepoznanje resnice, ali pa jo poznajo in je prezirana in zavržena. Celotno življenje in delovanje človeka je v nesoglasju s krščanskimi načeli. Zanika se odnos med naravo in milostjo božjo, med naravnim in nadnaravnim, med časovnim in večnim.

cerkvene discipline, obnova pravega duha in poslanstva verskih in redovnih ustanov, apostolskega in pastoralnega delovanja Cerkve, ki naj bi pokazala današnjemu svetu moč in lepoto evangelija, obnova organiziranega in privatnega življenja in delovanja laikov v Cerkvi. Zelo je potrebna obnova apostolskega in misijonskega duha Cerkve. Ta duh je potreben za osvojitev sveta za Kristusa in da bi bili neprestano v skrbeh za tiste, ki še ne poznajo prave vere in za kristjane, ki so ločeni od prave Cerkve.

V govoru 14. decembra 1960 je izjavil sv. oče: „V modernem času, v svetu, ki je globoko spremenil svoj zunanji izraz... je treba prenoviti in znova popolnoma osvetliti mišljenje in življenje človeka in kristjana, kakor to zahteva nauk Cerkve.“

Moderni svet je zelo spremenil svoj obraz in Cerkev mora svoje delo prilagoditi tem razmeram. Morala bo znati odgovarjati potrebam sedanjega časa. Sv. oče sam analizira bistvene posebnosti današnjega sveta, globoke spremembe, neustaljenost sredi velikih gibanj. Pokaže na nevarnost iskanja samo materialnega blagostanja. Pozablja

Cerkev hoče privedi do soglasja med krščansko zamisljo življenja in življenjem in mišljenjem današnjega človeka. Treba je iskati načinov in poti do ureditve življenja ljudi po načelih Cerkve. Treba je upoštevati pri tem celotno življenje človekovo: sam zase, v družini, na delu, v gospodarstvu, politiki, v odnosu do bližnjega, do družbe, odnosi med narodi...

Cerkveni zbor bo moral dati jasno in konkretne rešitve problemom. Mednarodne brezbožne sile hočejo svet utegniti in zaslužniti materialističnim uredbam družbe in države in tako uničiti osebnost človeka. Se premalo zavedamo pomena, ki ga bo imel koncil za današnjo dobo.

Sv. oče pravi: „Vsi ljudje morajo sprejeti nauk evangelija. Če ga zavžejo, postavijo v nevarnost temelje resnice, poštenosti in kulture.“ In v tem je glavni namen zbora: Nauk evangelija mora priti v vsa področja življenja. Evangelij mora biti vsem resnica in življenje obenem. Kristus je zaupal svoj evangelij Cerkvi in je njena naloga, da ta evangelij živi in uči za rešitev sveta.

KAJ MORA BITI CERKVENI ZBOR ZA NAS VSE?

Mora biti jasen izraz tistih znakov Cerkve, po katerih jo poznamo kot pravo Kristusovo Cerkev: je ena, sveta, katoliška in apostolska.

Katoliška Cerkev je ena in edina.

V govoru rimskim bogoslovcem, 12. septembra 1960, je zaklical sv. oče: „Pripravljamo se na velk dogodek, ... ta izredna Epifanija, ali boljše rečeno, nove Binkošti,“ kar naj bi bil cerkveni koncil. Sv. oče omenja štiri znake, ki so vidna znamenja Cerkve, po katerih jo morejo spoznati vsi. „Te štiri besede (ena, sveta, katoliška in apostolska) vključujejo resnično vse bistvo naročila in oporoke Jezusove.“

Tri vrste edinosti vidimo v Cerkvi: edinstvo nauka, vladanja in bogoslužja.

Ko govorimo o nauku Cerkve, imamo na prvem mestu razodeti božji nauk, ki ga moramo verovati tako, kakor ga je Bog razodel in glede tega nauka ne moremo pričakovati na koncilu nikake izpremembe. Cerkev ne more spremeniti ničesar glede neločljivo sti svetega zakona, ne more dovoliti te teorije o kontroli rojstev. Tudi z drugimi krščanskimi verami (protestantska, anglikanska) v bistvenih naukih vere ne more priti do nikakega kompromisa. Resnica je ena sama. Tukaj je treba biti trden, da ne zaidemo v verski indeferentizem. Je pa v Cerkvi možno različno mnenje teologov, dokler kak nauk ni definiran kot verska resnica in v kolikor to ne stavi v nevarnost edinosti v Cerkvi. Ravnajmo se vedno po tem pravilu. Kar je v Cerkvi definirano kot resnica, o tem ni več dvoma, pri dvomih je dovoljena svobodna odločitev, v vsem pa mora prevladati ljubezen, ki spoštuje in smo jo dolžni tištim, ki ne mislijo z nami enako.

Cerkveni zbor bo pokazal v vsej ve-

ličini edinstvo vladanja v Cerkvi. Papež je sklical zbor, on sam mu bo predsedoval. Vsi odloki bodo morali biti potrjeni po njem. On bo imel v vsem zadnjo in odločilno besedo. Pri tem pa ni okrnjena svoboda vernikov, duhovnikov in škofov. Sveti oče se je najprej posvetoval preko škofov z verniki in duhovniki vsega katoliškega sveta. Vsak je imel pravico soditi in predlagati. Tudi na koncilu samem škofje ne bodo zgolj svetovalci, pač pa kot nasledniki apostolov skupaj s papežem pravi učitelji vere, sodniki in priče. O vsem bodo sklepali nezmotljivo skupaj s sv. očetom.

Edinstvo v Cerkvi se zelo pokaže tudi v bogoslužju. Od začetka do danes je bilo vedno sedem istih zakramentov, ki jih je ustanovil Kristus. Vedno je bila v Cerkvi ista daritev sv. maše. Res so različni obredi v različnih časih in krajih, kar pa bistveno edinstvo še poveča in jo pokaže v lepši luči.

SVETOST CVERKVE

Na koncilu in po njem naj bi se Cerkev pokazala v vsej svoji popolnosti in svetosti. Predvsem s tem namenom je sv. oče sklical cerkveni zbor. Cerkev naj bi bila „brez madeža in brazgotin“, kakor se izraža papež. Koncil mora biti nov začetek prizadevanja za svetost duhovnikov in vernikov. Po mnenju sv. očeta zavisj uspeh koncila prav od tega prizadevanja. Tukaj se moramo čutiti zelo odgovorne vsi. Od nas vseh zavisi uspešen potek koncila in prenovljeno življenje v Cerkvi po koncilu. Sv. Duh bo podžigal prizadevanje za svetost med in po koncilu. Zato ne pozabimo moliti v ta namen.

Cerkev je katoliška, univerzalna

Škofje vseh kontinentov in rag na koncilu bodo pričali o tem. V zadnjih desetletjih se je Cerkev še prav posebej kazala univerzalna, za vse. Tega

katoliškega duha moramo imeti vsi. Kjerkoli na svetu živimo in delamo, povsod moramo širiti, utrjevati in brniti njene interese. Kako potrebno je, da se poglobljamo v nauk o Mističnem telesu Kristusovem. Vedno mislimo, molimo, delajmo in ljubimo kot udje tega telesa in se varujma vsakega samoljubja, greha; pozablajmo na osebne koristi, ko je treba dati in žrtvevati za okrepitev kraljestva božjega na zemlji.

CERKEV JE APOSTOLSKA

Škofje, nasledniki apostolov, bodo zbrani na koncilu pod vodstvom papeževim, ki je naslednik sv. Petra. Kakor je bilo naročeno apostolom: „Kakor je Oče mene poslal, tako vas jaz pošljem“ (Jan 20, 21) in „Pojdite in učite vse narode“ (Mat 28, 19), tako Kristus danes govori škofom katoliške Cerkve pod vodstvom papeževim.

„Velike stvari“ more pričakovati krščansko ljudstvo, skupaj s poglavarjem Cerkve, od Drugega Vatikanskega koncila. Tako je pred kratkim govoril sv. oče. Pripravljajmo se na te velike stvari, da jih bomo znali in mogli spraviti v življenje, kakor jih zahtevajo potrebe današnje dobe.

JOŽE GUSTIN

MOŽJE KATOLIŠKE AKCIJE SO V SLUŽBI CERKVE

Apostolat je velik blagoslov. Apostolat hoče biti dobro zrno, ki obrodi stoteren sad, hoče biti kvas, ki prenovi množice. Da se zmore to delo in napredek, je stalno treba skrbeti za lastno duhovno rast in napredek. Neobhodno je potrebno, da vsak apostol živi globoko duhovno življenje, razsvetljeno z lučjo vere in prežeto s krščansko ljubeznijo. Tukaj je tajna vsakega uspeha v apostolskem udejstvovanju. Veliko važnost je treba posvečati krščanski vzgoji mladine in prisotnosti katoličanov v socialnem življenju. Tako so možje Katoliške akcije stalno v službi Cerkve. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru možem italijanske Katoliške akcije dne 13. 5. 1962)

ZA VEDNO VEČJI IN USPEŠNEJŠI MISIJSKI APOSTOLAT

Vsi moramo delati in prispevati svoj delež za rešitev človeštva. Papeži in škofje so se vedno veliko trudili, da bi se vsi katoličani zavedali te velike dolžnosti. Le z delom in sodelovanjem vseh katoličanov bomo dosegli uspešno misijonsko delo in s tem rešitev človeštva, ker so vsi narodi brez razlike poklica-

GLAS

IZ

RIMA

ni k istemu Očetu. (Sv. oče Janez XXIII. voditeljem papeških misijonskih ustanov 18. 5. 1962)

SODOBNA DEKLE JE TUDI PRIČA SODOBNE DRUŽBE

Sv. oče pričakuje veliko od sodobne ženske mladine. Je zadovoljen z delom, ki ga vršijo v Katoliški akciji in se veseli vsakega uspeha. Sodobna mladina je doživela že veliko velikih dogodkov, zato je bolj kritična in zahtevna, si zna ustvariti o stvareh lastno, osebno sodbo. Ta prehitra zrelost je včasih vzrok gotovih površnosti, zato je v današnji dobi, ki je polna toliko idejnih zmešnjav, potrebna solidna orientacija in trdna verska vzgoja. Le tako se lahko vedno izbere pravo pot. Pri apostolskem delu je treba slediti zgledu svetnikov, imeti veliko krščanske ljubezni. Dobra beseda, zgled, ljubezen do Kristusa mora biti zakon življenja. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru dekletom iz Milana 3. 6. 1962)

APOSTOLAT LAIKOV JE KATOLIŠKI CERKVI POTREBEN

Laiki so poklicani, da zavzamejo svoje mesto in odgovornost pri apostolskem delu Cerkve. Slediti morajo vodstvu svojih škofov in v bratskem razumevanju sodelovati s svojimi duhovniki. Ta poziv ne izhaja samo iz naših dni, ampak je poziv vseh časov. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru salezijanskim sotrudnikom 2. 6. 1962)

ZA ODREŠENJE ČLOVEŠTVA

Kristus, Sin božji je prišel na svet radi odrešenja človeškega rodu, je postal naš učitelj, pastir, duhovnik in vodnik vsakega človeka. Zato moramo biti vsi vedno s Kristusom in Cerkvijo. (Sv. oče Janez XXIII. v splošni avdienci 14. 6. 1962)

ZDRUŽENI V MIRU!

To je stalni klic, delo in poslanstvo Cerkve, ki je nad interesi posameznikov in narodov. Cerkev je za vsak narod močna obramba, varovalka njegovih pravic, obenem pa tudi učiteljica. Je popolna družba, popolno življenje. (Sv. oče Janez XXIII. v Rimu ob zaključku procesije sv. Rešnjega Telesa)

VESOLJNI CERKVENI ZBOR BO PRINESEL DUHOVNIKOM NOVE NALOGE

Pod znamenjem vesoljnega cerkvenega zbora vas čakajo nove naloge. Povabljeni ste, da vršite duhovniško službo v zgodovinski dobi, v kateri mora apostolsko delo duhovnika postati bolj podobno, da bo našlo pot in prodrlo do pripravljenih src v dobrem, se jih bo osvojilo, tako kot je to bilo ob prvem binkoštnem prazniku, ko so bili vsi apostoli prepričevalni v svojih besedah in goreči v ljubezni. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru duhovnikom gojenccem angl. zavoda v Rimu 15. 6. 1962)

NALOGE KATOLIČANOV V JAVNEM ŽIVLJENJU

Katoličani imajo dolžnost sodelovati in delati v javnem življenju. V tem pogledu se je v zadnjih desetih letih veliko storilo. Vendar to še ni dovolj. Za naše čase namreč ni več dovolj, da znajo katoličani pravilno čitati in razlagati socialne okrožnice papežev, ampak imajo dolžnost, da jih realizirajo v življenju sodobne družbe. Pri tem delu mora vladati edinost med katoličani. Poleg tega je potreben socialni apostolat med mladino in nje socialna vzgoja. Mladina mora biti pripravljena na življenje v sedanjosti in bodočnosti. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru članom odbora katoliških združenj za poklicno vzgojo 1. 6. 1962)

Po smrti Antona Martina Slomška so „Drobtinice“ obširno pisale o rajnem škofu. V našem članku nadaljujemo iz prejšnje številke in končujemo z opisom prelepe podobe našega svetniškega kandidata

SLOVENSKI v v FRANCISEK v SALESKI

Kakor sv. Frančišek, so biti tudi oni mož molitve. Ob šestih zutraj so služili sv. mašo, na katero so se pripravljali z notranjo molitvijo in po kateri so duhovne molitve molili. Ako je količjak čas dopustil, so prišli ob osmih zjutraj zopet h korski maši. Četrtnko pred poldnevom so z bogoslovci obiskovali sv. Rešnje telo in opravljali posebno izpraševanje vesti. Popoldne ob treh so radi hodili h korskim večernicam in v Mariboru, ako jih le ni kaj zadržalo, vsak dan tudi k litanijam, katerim so takoj dodajali obiskovanje sv. Rešnjega telesa. Proti večeru so zopet molili duhovne ure, po večerji pa v sredi svoje družine večerno molitev opravljali s splošnim izpraševanjem vesti. Mizna molitev se je vselej naglas molila; domač kaplan jo je molil, blagoslov pa so sami govorili in dajali. Ob nedeljah in praznikih so radi obiskovali dopoldansko in popoldangko službo božjo. Sv. spoved so pogosto radi opravljali, gotovo vselej, preden so šli na kako pot. Pa tudi na potih so radi pogosto hodili k spovedi in kaj radi pokleknilj pred vsakega mašnika brez raz-

ločka, da bi v vsej ponižnosti dali račun o svoji vesti. — S posebno gorečnostjo pa so Marijo, Mater božjo, častili in vsak večer, preden so šli spat, njej v čast sv. rožni venec molili. Zlasti pa so v žalostno Mater božjo, katere podoba je nad njih posteljo visela, stavili svoje zaupanje. Kar koli jim je bilo na srcu, na to podobo so pogledali; kadar koli so šli od doma, so se na to podobo ozrli in večkrat še med vrati postali ter se s pogledom na to podobo priporočili Mariji. Tudi v poslednji bolezni smo lahko spoznali, da jih je pogled na to podobo posebno tolažil.

DVOR OČETOVSKA HIŠA VSEH MAŠNIKOV

Kakor hiša sv. Frančiška, je bil tudi dvor očetovska hiša vseh mašnikov. Kdor koli je prišel, jim je bil ljub in drag; in čimveč mašnikov so imeli okoli sebe, bolj so bili veseli. Vse mašnike so vabili k mizi in kolikor mogoče in zlasti starejše gospode tudi prenočevali. Celo svoj voz so jim radi ponudili in jih povabili, da bi se za kratek čas peljali na njih graščinico, kamor so jih radi sami spremili, ako jim je čas dopustil. Radi so tudi bolne mašnike vabili, naj pridejo k njim zrak spremenit in zdravje ckrepcat. Njih domač kaplan pa je imel povelje, gostom delati kratek čas in skrbeti, da bi jim česa ne manjkalo. Pogosto so še sami prišli pogledat, ali so z vsem lepo prevideni. — Kdo bi se tedaj čudil, da so jih mašniki tako radi hodili obiskovat, saj so se v njih hiši tako domače čutili kakor otroci v hiši svojega očeta.

LJUBEZNIV OČE SVOJE DRUŽINE

Po zgledu sv. Frančiška so bili slednjič ljubezniv oče svoje družine, katero so ljubili kakor svoje otroke, katera je pa tudi nje ljubila kakor očeta. Njih velika ponižnost in prijaznost je bila kriva, da je vsak brez strahu šel k njim in jim potožil, kar mu je bilo na srcu; in potrpežljivo so poslušali in tolažili in pomagali, kakor so mogli. Oni, ki so svoje duhovne učili, naj imajo lep red v svojih hišah, so tudi sami imeli kaj lepo vse v redu. Lepo se je vrstilo delo, molitev in druge pobožne vaje, tako da molitev pogosto vsi osupnjeni dejali: „V njih hiši je kakor v samostanu.“ Večerno molitev so vselej opravljali z družino, katero so med letom bogoslovci, v šolskih praznikih pa sami, v Mariboru pa vse leto, sami naprej molili. Da le ni bilo presilnega dela, je smela družina vsak dan iti k sv. maši, v postu pa ji je bilo zapovedano. V postu so ji vsak dan po maši tudi sv. evangelij in še druge molitve brali, ko se je pa velikonočna spoved približala, so sv. evangeliju pridajali tudi krščanski nauk o zakramentu sv. pokore in sv. Rešnjega telesa, da bi družina mogla velikonočno

spoved toliko pobožneje opraviti. Pozimi smo jih ob nedeljah ob večerih večkrat videli z bukvami v rokah iti v veliko družinsko izbo, kjer so se po celo uro pomudili in družini kaj lepega brali in razlagali. — Če je zbolel hlapec ali dekla, so jih pridno obiskovali in tolažili; če je pa kdo na starost onemogel, je bila določena posebna hiša, kjer je našel stanovanje in pomoč. Še v svoji oporoki niso pozabili nekdanje družine. Ni moglo tedaj biti drugače, kakor da jim je bila družina vdana iz celega srca. Kadar so škof šli od doma, je bil za družino vselej dan žalosti in marsikatero oko se je razsolzilo, če so vedeli, da jih ne bodo videli več tednov. Nasprotno je zopet vse oživelo, ako se je približal dan prihoda. Vse je k vozu hitelo, vse prosilo za sv. blagoslov in vsak je bil srečen, ako je le besedico zaslišal iz njih ust.

Kdor koli je le nekoliko dni prebival v njih dvoru, je moral občudovati in spoznati, da v tej hiši prebiva in vlada katoliški škof — pobožen mašnik — krščanski gospodar.

(Glej Drobtnice za l. 1863, stran 204/15.)

Dr. Filip Žakelj

*Dr. Filip Žakelj, spiri-
tual slovenskega seme-
nišča v Adroguéju je
govoril na proslavi sto-
letnice Slomškove
smrti*

Poišči si, če le moreš, vsak dan nekaj časa za obisk Jezusa v presv. Zakramentu.

Dolgost obiska bo različna, odvisna od časa, ki ti je na razpolago.

Če kak dan ne boš mogel drugega napraviti kot Jezusa le na kratko pozdraviti, pa drugič podaljšaj svoj obisk.

Obisk bi bil lahko takle:

1. Počasti Jezusa, nazvočega v tabernaklju.

2. Obudi dejanja ljubezni do Njega. Izrazi mu svojo ljubezen z željo, zadostiti mu za osamelost, v kateri ga pušča večina ljudi.

3. Povej mu osebne prošnje za pomoč v potrebah in stiskah tistega dne. Razodeni mu vse nevarnosti, trpljenje, skušnjave, malodušnost.

4. Prosi za druge: za starše, brate, sestre, predstojnike, prijatelje in tudi za nasprotnike in sovražnike. Za sv. Cerkev, misijone, za spreobrnjenje grešnikov. Dalje se spomni svoje domovine, njenega trpljenja in nevarnosti, njenih voditeljev itd.

5. Zahvali se za vse

Pri vzgoji otroka je važno, da začnemo zgodaj, vsaj s petim letom, oblikovati njegov značaj in negovati njegovo vest. Otrokova duša je kakor vosek, ki ga moremo oblikovati po mili volji. Otroška duša je v teh letih še nežna in sprejemljiva za vse lepo in plemenito, dovzetna je za vsak dobrohoten nasvet in zveličaven nauk. Otroka pa moramo pri tem bolj navajati k dobremu, kot pa da mu venomer pretimo s kaznijo. Večno žuganje s kaznijo otroka prej zakrknje kot poljša; otrok postane trmast, kuja in nezaupljiv do nas, To je pa kaj slaba podlaga za nadaljnje vzgojno delo.

VZGOJA SRCA

Obširno je vzgojno področje človeškega srca in oblikovanje njegovega značaja. Tu naj ti, draga mati, naznačim le eno potezo, ki jo zariši v dušo in srce svojega otroka, namreč sočutno usmiljenje do sočloveka. Ta lepa lastnost napravi namreč otroka plemenitega in ublaži marsikatero roboto potezo na njegovem značaju.

Siromak potrka na vrata in prosi za milodar. Mati, tu se ti nudi lepa prilika, da vzbudiš v otroku sočutno ljubezen do revežev. Namesto da bi zagodrnjala nad prosjekom in ga podila proč od hiše, mu daj lepo besedo, nato pa odreži kos kruha ali sezi v denarnico, daj otroku in mu reci: „Na, nesi to ubogemu siromaku, da ne bo lačen!“

Pri sosedovih je bolan otrok. Tvojemu otroku je že dolgčas po njem, da bi se z njim zopet igral. Reci mu torej, naj ga gre obiskat. Še bolje je pa, ako ga gresta obiskat skupaj. Svojemu otroku daj mal zavitek sladkarij ali bonbonov in mu reci: „Na tole boš pa dal bolnemu otroku! Bog ima bolnike rad, zato hoče, da jih tudi mi obiskujemo in jih tolažimo v njihovem trpljenju. Ko boš ti bolan, bodo pa prišli drugi tebe obiskat.“

Tako in podobno boš znala v srcu svojega otroka buditi sočutje in plemenitost do vseh, ki so v potrebi in v nesreči. Ta lepa socialna lastnost bo za otroka

dragocena dota za vse poznejše življenje. Omilila bo premnogokatero ostrino in grčo, ki bo mogla postati prava okvara na njegovem značaju.

VZGOJA VESTI

Vzpredno z oblikovanjem otrokovega srca mora iti tudi vzgoja njegove vesti. Dobro vzgojena vest je zelo važna postavka pri verski in nravno vzgoji. Zato boš začela otroka že zgodaj navajati k temu, da bo znal ločiti dobro od slabega, krepost od greha. Kakor hitro boš zapazila, da začenja otrok spoznavati, ga pouči ob prvem napačnem dejanju: Otrok moj, tako ne smeš govoriti, tega ne smeš delati, to ni lepo, to je greh, s tem žališ svojega angela varuha in dobrega Boga v nebesih!

Skušaj mu tudi prav po otroško pojasniti, kaj je vest, da bo imel o tem vsaj medlo sliko. Pojasni mu to morda s primerom o ogledalu, v katerega se tako rad gleda.

Glej, reci otroku, kadar se igraš na vrtu, si neredko zamažeš s prstjo in prahom svoj nos in svoja lička. In kaj napraviš? Tečeš v sobo pred ogledala, da vidiš, kje imaš madeže, potem si z vodo madeže izmiješ in spet imaš lep obraz.

Podobno delajo tudi, kadar s kakim grehom umazemo svojo dušo. V svoji duši imamo skrivnostno, nevidno ogledalce, ki nam jasno pokaže, katere grehe smo storili. Če torej hočemo zvedeti za te grehe, pogledamo v to ogledalce in takoj vemo, katere grehe imamo na duši. Ogledovanju v to skrivnostno ogledalce pravimo z drugo besedo izpraševanje vesti.

IZPRAŠEVANJE VESTI

Vsako dobro in slabo delo, ki ga napravimo, se odraža v naši duši, v onem ogledalcu naše vesti. Vest si torej izprašamo tako, da premislimo, kaj smo čez dan delali, mislili in govorili. Vprašaj se torej, otrok moj, kako je bilo danes s teboj? Pomisli malo! No, ali se nič ne spomniš? Ko sem hotela zakuriti za kosilo, sem ti rekla, da mi prinesi drv, ti jih pa nisi hotel prinesiti, marveč si se še kar naprej igral z muciko.

prejete milosti. Končno se poslovi od Gospoda z obnovitvijo popolne posvetitve Njemu, s prošnjo, naj te napravi močnega in koristnega sodelavca pri reševanju duš.

DVOJNA MERA

Na splošno imajo matere v družini več srca za sinove kot za hčere. Bolj jim postrežejo kot deklicam in včasih kar zahtevajo, da morajo deklice fantom streči in namesto fantov delati; da smejo fantje več kot deklice, da ti sestrice lahko celo kar „obrcajo“, pa jim starši še potuho dajo.

Poznam mater, ki je v svoje fante vsa zaljubljena. Vse porednosti prezre, za vse ima opravičilo. Če so še tako neredni, morajo sestrice za njimi pospravljati in čevlje snažiti. Doma morajo delati, ko oni lahko hodijo na izlete in po zabavah. Če se deklice kdaj upirajo, jih fantje „nabunkajo“. Mati pa še hujska: „Le daj jo, zakaj te pa pri miru ne pusti!“

Namesto da bi jih mati učila, da morajo biti do sestic plemeniti, jim pomagati pri delu in z njimi lepo ravnati, jih še k surovosti in trinoštvu

podžiga. Taka dvojna mera se rada maščuje nad materjo po pregovoru, kj pravi: „Zelo na srcu zrase, zelo po srcu udari!“

RECEPTI ZA TELO

- Počitnice si tako uredi, da jih boš preživel pametno in koristno.
- Počitnice so lahko prava preizkušnja mladega človeka. Tudi iz tega razloga boji vedno s čim zaposlen.
- Da boš ostal med počitnicami čist in pošten, in tudi ker imaš več časa, med počitnicami več moli.
- Vedno imej pred očmi, da si telo lahko privošči počitek, od diha, duša nikdar!
- Kljub morda večjim nevarnostim v letoviških krajih in sicer, ostani vedno zaveden katoliški fant oz. dekle.
- Tudi med počitnicami skušaj poleg telesnega, doseči čim večji duhovni razvoj. Opažuj naravo in stvari okoli sebe ter se po njih dvigni do Stvarnika.

In kako je bilo popoldne? Ko si se igral s sosedom Borisom, si se z njim kar na lepem sprl in še grde priimke si mu dajal. Vidiš, tudi to ni bilo lepo.

In kako je bilo s smetano na mleku? Stara mati je rekla, da si bil ti v shrambi, ti si se pa izgovarjal, da je smetano polizala mucika. Če si se zlagal, ni bilo lepo. Lagati je greh. Otrok, ki lažejo, Bog noče v nebesa. Če hočemo, da nam bo Bog naše grehe odpustil, ga moramo prositi odpuščenja, moliti moramo kesanje. Zato te bom prihodnjič naučila moliti kesanje, ki ga bova potem molila vsak večer po izpraševanju vesti! Za danes pa kar meni obljubi, da se boš poboljšal.

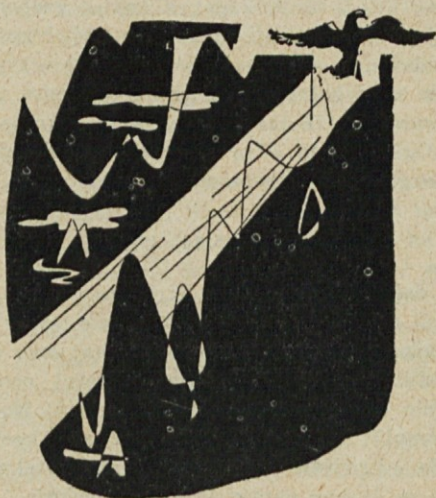
Obljubim, mama, da bom jutri bolj priden, pa tudi smetane ne bom nikdar več lizal v shrambi!

Slovenska mati

Se o verski vzgoji otrok

A: Pouk o verskih stvareh naj bi meril na tiste otrokove duševne možnosti, ki so pri otroku najbolj budne.

B: Na domišljijo?

A: Prav gotovo najprej na domišljijo. Treba je otroku dogodke in osebe prikazati živo, plastično, da jih bo ta kakor gledal.

B: Tudi slike in risbe je pametno pri tem uporabljati.

A: Da. Ne bi bilo prav govoriti otrokom, ampak govoriti z njimi.

B: Še važnejše je čustvo. Domišljije namreč ne prevzame iz pouka nobenega vpliva za praktično življenje. Čustvo pa. Otrok z lahka deli z drugim veselje in žalost. Verske resnice in dogodke iz svetega pisma naj doživi notranje. Ko posluša zgodbo o egiptovskem Jožefu, mu je prav lahko zbuditi sočutje z vprašanjem: „Kako bi se ti počutil tako zapuščen in sam v vodnjaku?“

A: Prav imate, a je treba vedno paziti, da gre za zdrava čustva: za veličino, lepoto in veselje razodetih resnic. pa tudi za vso njihovo resnost. Vsakega sentimentalizma se je ogibati. Pravo vzbujanje čustev povzroči nekaj takega kakor premišljevalna molitev. Pravzaprav bi morale biti veroučne ure neke vrste duhovne vaje, polne verskih čustev.

B: Prav isto sem mislila, le da bi še dostavila, da ne sme verouk nikdar ostati samo pri domišljiji in čustvih, ampak mora dati hrane tudi razumu in volji.

A: Še to. Pouk verskih stvari naj bo praktičen, hočem reči, naj vedno pokaže, kako je to in to resnico mogoče v vsakdanjem življenju živeti.

B: Prav s tem pa prehajava na eno najvažnejših točk verske vzgoje: na vzgojo k molitvi. Treba je otroka naučiti intenzivne in goreče molitve, več, molitvenega življenja.

A: Točno. Po mojem mnenju je treba v otroku ustvariti notranjega duha molitve, iz katerega bo kakor iz vira vrela ta.

B: Otrok naj se najprej nauči govoriti z Bogom svobodno, potem pa z že sestavljenimi molitvami, katerim pa naj zna vdihniti lastno dušo. Vsako ura verskega pouka naj bi začela in končala molitev ali verska pesem.

V starem Rimu so prišli do sramotnega odkritja. Prišlo je na dan, da obstoja v mestu osem tisoč-članska družba, ki ima za svoje glavno vodilo to-le geslo: „Zavedaj se, da ti ni ničesar prepovedano. Iz tega naj izvira vse tvoje prepričanje.“ Grozno načelo! In tako je bilo res tudi njihovo življenje: na svojih zborovanjih so počenjali najogabnejše podlosti.

Ko so odkrili njihovo gnezdo, je vsa tajnost postala javna. Hišo so zaprli, prijeli vse soudeležence in jih postavili pred sodišče. Med njimi je bilo veliko mladeničev iz plemiških družin, dalje že priletni senatorji in veliko število žensk, in kljub temu se Rim ni omehčal: štiri tisoč glavnih krivcev je bilo pobitih, drugi pa izgnani.

Vse to lahko beremo bolj podrobno popisano v 39. knjigi Tita Livija.
SVET BREZ OTROK?

Da naj ne bo otrok? Toda ali niso družina in otrok, mati ter otrok pojmi, ki se medsebojno dopolnjujejo? Sicer bi morali kmalu spoznati, da je:

Družina brez otrok — vrt brez cvetic;

družina brez otrok —
zvon brez glasu;

družina brez otrok —
ptica brez petja;

družina brez otrok —
drevo brez sadu;

družina brez otrok —
zmaga poganstva in ma-
terializma.

NASVETI ZA GOSPODINJO

1. Ob vsaki resnejši bo-
lezni pokliči takoj
zdravnika.
2. Zlasti gospodinja, pa
tudi drugi, bi morali
znati nuditi prvo po-
moč v primeru nenad-
nega pojava kake bo-
lezni ali nesreče. Več-
krat je od začetnega
postopanja odvisno ka-
snejše uspešno ali ne-
uspešno zdravljenje.
3. Bolezen je treba takoj
zaustaviti, kajti vsaka
zamuda lahko povzro-
či nepopravljive posle-
dice.
4. Ko se kdo ureže, pu-
sti naj odteče nekaj
krvi in z njo vred ba-
cili, 'morebitni nosilci
zastrupljenja.
5. Opekline nikdar ne
moči z mrzlo vodo, k
čemur človek skoraj
nagonsko teži. Bolečino
oblaži z oljem, vazeli-
nom ali kakim drugim
primernim mazilom.

A: Na tem področju je težko povedati vse. Otroka
je treba naučiti rabiti mašno knjižico, premišljevati ob
molitvi rožnega venca in križevega pota, moliti k Ma-
riji in svetnikom, vsak dan trikrat moliti Angelovo
češčenje. Pa še nekaj: stalno je treba otroku poudar-
jati, da morajo molitve obroditi svoj sad v našem
življenju.

B: Naj omenim še to: v šolski dobi na otroka ne
vpliva toliko pouk, kakor udeležba pri verskem živ-
ljenju. Zato je treba skrbeti, da se bo otrok vključil v
močno versko okolje, tako na župniji kakor v družini.

A: Razen drugega tudi verske organizacije, zlasti
apostolske, v kolikor je to seveda v skledu z otrokovo
starostjo. Mogoče je boljše, da je v organizacijah, kjer
bolj moli in žrtvuje za kako poseben namen, kot da bi
o tistem druge prepričeval.

B: Zanimivo bi bilo premisliti počasi in praktično,
kako je mogoče izrabiti družinsko okolje za versko
vgojo. Večkrat mi je prihajalo na misel, kako bi bilo
lepo, ko bi v družini vsak večer prebrali nekaj iz sve-
tega pisma ali življenjepisa kakega svetnjaka. Ali pa
bi otroci povedali, kar se imajo učiti za verouk v šoli
ali kar so čuli pri pridigi. Kako bi bilo tudi lepo, ko
bi oče še nekoliko razložil tisto, kar so brali ali kar so
otroci povedali, potem bi pa skupaj zapeli kako versko
pesem.

A: In vpliv cerkve! Že zvonik, ki šrtli visoko nad
ostale strehe, kaže nepretrgano navzgor, kjer je naš
pravi dom. Isto oznanjajo zvonovi dan za dnem. Tudi
notranjost cerkve ima na otrokovo dušo poseben čar.
Mir, ki vlada v njej, je nekaj posebnega. Potem pa vse,
kar jo polni: poslikana okna, slike na stenah in stropu,
oltarji, klopi, prižnica, krstni kamen, lučka, ki govori,
da je tukaž Bog na poseben način navzoč. Potem pa
sveti obredi z vsem sijajem in cerkveno leto z vso
barvitostjo.

B: Ko bi res znali rabiti vse, kar imamo na raz-
polago, kako živo in globoko bi vkoreninili v naše otro-
ke vero. Noben vihar bi jim je več ne iztrgal.

B. R.

Quo vadis?

200.

Ko je mislil, da je že po njem, je pred sabo zaslišal človeške glasove. Z zadnjimi močmi se je pognal tja, toda zmanjkalo mu je moči in zgrudil se je. Dva možaka, ki sta ga videla, sta mu pritekla na pomoč z vrčem vode. Eden ga je polival, drugi mu je dal piti.

201.

Ko si je malo opomogel, sta ga odnesla k svojim ljudem. Ti so ga obstopili in ga spraševali, če se mu je kaj zgodilo. Ta skrb in dobrota je Vinicija presenetila. Zato je vprašal, kakšni ljudje so. Odgovorili so mu, da podirajo hiše, da se ogenj ne bi razširil.

„Na pomoč ste mi prihiteli, ko sem padel. Hvala vam.“

„Mi ne smemo nikomur odreči pomoči,“ je reklo nekaj mož.

Zdaj jih je Vinicij pogledal pozornije. Videl je, da so docela drugačni kakor drhal, ki jo je gledal vse jutro. Zato jim je dejal:

„Naj vam poplača — Kristus!“

„Hvaljeno bodi njegovo ime,“ so odgovorili v zboru.

202.

Ni mogel več spraševati, ker se je onesvestil. Zbudil se je šele nekle na polju, na tujem vrtu, sredi neznanih moških in žensk. Prva njegova beseda je bila, kje je Lin. Nekaj časa ni bilo nič odgovora, potem je znan glas dejal:

„Za momentanskimi vrati. Pred dve-ma dnevoma je šel v Ostrianum...“

203.

Vinicij se je zdaj dvignil, da bi videl, kdo govori. Pred sabo je zagledal Hilonu, ki je nadaljeval:

„Tvoja hiša, gospod, je zgorela, a kaj to tebi. Vseeno boš bogat kakor bog Midas. Kakšna nesreča! Kristjani, gospod, so že dolgo oznanjali, da bo to mesto uničil ogenj... Lin pa je s tvojo boginjo že v Ostrianu...“

„Ali si ju videl?“ je vprašal Vinicij v strahu.

„Videl, gospod. Vesel sem, da ti morem z dobro novico poplačati vse

202

dobrote, ki si mi jih naklonil. A še ti bom poplačal! Pri Ozirisu in pri gorečem Rimu ti prisegam, da ti bom!”

204.

Zarja gorečega mesta je pokrivala nebo, do koder je segal pogled. Zublji so segali po novih delih mesta. Ni bilo več dvoma, da zločinske roke na cesarjevo zapoved zažigajo Rim naprej. Povsod je človek videl samo nasilje in rop. Po zadimljenih ulicah so divjali levi z gorečimi grivami, razjarjeni sloni in zobri. Ušli so bili iz zverinjakov ter uničevali vse pred sabo.

205.

Kar je rodbin prebivalo v sredi mesta, se niti od ene niso rešili vsi. Ljudje, ki zaradi ognja v predmestjih niso mogli bežati nikamor, so dvigali kamnite plošče iz tlaka ter se zakopavali pred žarom v zemljo.

206.

Starci, ki niso mogli nikamor, so se zbirali pred svetiščem Jupitra Osvo-bodilca. Obračali so se k njemu, stegovali roke ter obupano vpili:

„Če si rešitelj, reši svoj oltar in svoje mesto!”

Toda ogenj je segel tudi po tem svetišču. Pokazalo se je, da so stari bogovi brez moči. In ljudstvo se jim je začelo rogati ter jih kleti.

207.

Med obupanimi spoznavalci najrazličnejših, rimskih, grških in vzhodnjaških božanstev pa so se tu pa tam pokazale procesije moških, starcev, žensk in otrok. Ti so prepevali čudne, nezna-ne pesmi, ki jih drugo ljudstvo ni razumelo. V njih so se nepretrgoma ponavljale besede:

„Tu prihaja sodnik na dan jeze in maščevanja!”

In začuda — ti ljudje niso bili videti nič prestrašeni ali v skrbeh za življenje.

208.

Toda zdelo se je, da ne pomaga ne petje, ne molitve, ne obup, ne kletve. Zdelo se je, da je konec Rima in konec sveta neizogiben. Poleg Pompejevega amfiteatra so se vnela skladišča lanu, konoplje in smole. Čez kratko se je vnel še ta poslednji del mesta in gorel s tako jasnim plamenom, da se je zbeganim ljudem zdelo, ko da je zasijal dan. Iz ogromnega ognjenega morja so vstajali proti nebu velikanski zublji ter se v višavi razsipali v morje isker, kate-re je veter zanesel čez vso Kampanijo. Po Tiberi se je zdelo, da se pretaka živ ogenj. Nesrečno mesto se je spremenilo v pekel.

209.

Ko si je Vinčij v hiši tkalca Ma-krina, kamor so ga bili prenesli, opo-

mogel, je sklenil, da bo še nočoj poiskal Ligijo in druge v Ostrianumu. S Hilonom, ki je vedel za kraj, sta zajezdila mezge ter krenila na pot. Vinicij je Hilonu obljubil hišo z vinogradom, če ga bo pripeljal do Ligije. Hilon se je ves čas ustavljal, gledal goreče razvaline ter se veselil:

„Zdaj ne bo več Rima, ne rimskih oblastnikov. Vsak Grk si bo lahko pral bob v žerjavici, ki bo ostala od tega mesta. O Jupiter! Rim gori tako, ko da bi ga zažgal ti sam s svojo strelo! Nihče ga ne reši, ha, ha!“

210.

Hilon je Viniciju dejal, da bo nočoj zbranih več kristjanov kakor po navadi, ker so večini zgorele hiše. Ni dvoma, da bo ondi tudi Lin in njegovi.

Jezdila sta dolgo in po takih poteh, ki jih Vinicij ni prav nič ni poznal. Ko sta dospela do novega Neronovega cirkusa, sta zavila proti globokim jamam, iz katerih so dobivali pesek za to stavbo. V temi pred sabo sta zagledala roj migotajočih luči in zaslišala petje: kristjani so bili res zbrani ondi.

211.

Razsedla sta in zavila pod zemljo. Kmalu sta bila v prostorni votlini, kjer so ob stenah gorele plamenice, zatakne v držaje. V njihovi svetlobi je Vinicij zagledal množico ljudi, ki so klečali s povzdignjenimi rokami. Na njihovih obrazih se je kazalo pričakovanje, strah in upanje. Nekateri so peli, drugi so se bili po prsih. Vsem je bilo videti, da pričakujejo nekaj nenavadnega.

212.

Ko je petje utihnilo, je zadonel močnejši glas, ki ga je Vinicij poznal. Začel je gledati, odkod prihaja. V vdolbini, ki je bila ostala od ogromnega

kamna, je zagledal suho Krispinovo postavo in njegovo blede, zamaknjeno lice. Oči vseh so se uprle v tega človeka, ki je začel govoriti:

„Kesajte se svojih grehov, zakaj ura sodbe prihaja. Na novi Babilon je Bog poslal požar. Gospod bo prišel, a ne kot nedolžno jagnje, temveč kot strašen gospodar. Zvezde padajo z neba, sonce temni, zemlja se odpira in ti, Kristus, prihajaš med gromom in bliskom.“

213.

Ob teh pošastno donečih besedah se je vseh začela pollaščati groza. Nekateri so se metali v prah, drugi so se na glas spovedovali, tretji so se jokaje objemali. Ko se je od zunaj oglasilo strahotno grmenje — podirale so se cele ulice v gorečem mestu — so vsi začeli

v strahu drhteti, češ zdaj zdaj se bo prikazal Kristus maščevalec. Grmeče bobnenje, ki je prihajalo od zunaj, in mrmrajoče molitve pa je preglašal Kristinov glas, ki je vpil:

„Pokora, pokora, pokora!“

214.

Nenadno se je zaslišal še silnejši hrum kakor poprej. Vsi so se zgrudili na kolena, vzdignili roke ter jih prekrižali nad glavo, da bi se ubranili zlih duhov. Ko je grom ponehal, se je slišal samo šepet:

„Jezus, Jezus, Jezus!“

Tedaj je tišino pretrgal tolažilen glas:

„Mir bodi z vami!“

215.

Bil je apostol Peter, ki je malo poprej prišel v votlino. Ko se je prikazal on, je vernike minil strah, kakor da je pastir prišel med svojo čredo. Zgrnili so se okoli njega, mu objemali kolena ter poljubljali obleko. On je stegnil roke nad nje in dejal:

„Čemu se strašite? Bog je z ognjem udaril Babilon, toda vas je oprala in odkupila kri Jagnjeta. Mir vam bodi!“

216.

Po grozotnih ter neusmiljenih Kristinovih besedah je bila Petrova beseda kakor balzam. Vsem je odleglo in tolažba je napolnila srca vernikom.

Vinicij je ves ta čas iskal Ligijo in njene, pa je ni mogel nikjer zaslediti. Žalost in strah sta mu znova padala srce. Prevzemala ga je groza, kaj če ni tudi Ligijo doletela smrt v ognju in dimu.

Ko je zagledal apostola, se ni mogel premagati, da se ne bi prerinil do njega, ga prijel za rob plašča ter s sklonjeno glavou rekel:

„Gospod, reši me! Iskal sem jo v dimu požarov ter v gneči ljudstva, pa je nisem mogel dobiti. Verujem pa, da mi jo ti lahko vrneš.“

Peter mu je položil roko na glavo ter dejal:

„Upaj in pojdi z menoj!“

217.

Tigelin je pošiljal cesarju sla za slom s poročilom, naj se podviza, če hoče videti požar Rima v vsem njegovem veličastju. Mestou je nezadržno gorelo in se podiralo, njegovo bogastvo, umetnine in krasote so ginile v plamenih, ljudstvo se je razlilo kakor bežeča volska po bližnji in daljni okolici, v Rimu so ropali in pobijali pobegli sužnji, cesar pa ni čutil druge skrbi kakor to, da se bo dovolj nasitil ob pogledu na goreče mesto. Ko je odrinil proti Rimu, se je spotoma ustavil v Albanskih toplicah ter poklical k sebi v šotor igralca Alitua, da bi ga poučil, kako se mora

držati, ko bo zaklical: „O sveto mesto, o katerem so ljudje menili, da bo živel dalje od Ide.“ Goreči Rim ga ni skrbel, skrbelo ga je, ali naj drži pri pogledu na požar samo eno roko v gubah toge, ali obe.

218.

Proti polnoči tretjega dne, kar je mesto gorelo, se je cesar z ogromnim spremstvom približal Rimu. Šestnajst tisoč pretorijancev je vzdrževalo red ob njegovem prihodu. Ljudje so preklinjali, kričali in grozili pri pogledu na sprevod.

Pri apijskem vodovodu so bile pripravljene stopnice, da se je Neron lahko povzpел na vrh vodovoda. Za njim so šli dvorjani in ter nešteto pevcev in godcev, ki so nosili lire, citre, plunke in druga godala.

219.

Ko je Neron stopil na vodovod, so vsi pridržali sapo, če ne bo morda izrekel kakih zgodovinskih besed, ki si jih velja zapomniti. Toda stal je nemo in resno v škrlatastem plašču, z zlatim lovorjevim vencem na glavi in je dolgo zrl v divjačoči požar ob svojem vzhodu.

220.

Ko mu je Terpnos podal zlato liro, je Neron vzdignil oči proti nebu. Čakal je navdiha. Plameni pred njim so po-

žirali Rim in njegovo zgodovino, cesar pa je stal tam gori ter iskal čim učinkovitejših besed, da bi se ob tem strahotnem prizoru pokazal velikega umetnika. V sreču je bil vesel, ko je njegova umetnost naposled dobivala navdiha iz žaloigre, strašnejše od vseh, kar jih je svet dozdej videl. Naj se ljudstvo tam doji upira! Stoletja bodo prešla, a človeški rod bo še vedno pomnil in slavil njega, pesnika, ki je v taki noči opeval padec in požar Troje! Kaj je v primeru z njim Homer, kaj Apolon, kaj sam Jupiter!

Samota in družba se morata vrstiti in menjati. V samoti bomo zahrepeneli po družbi, v družbi po samoti. — Seneka

Mladci potrebujejo prijateljev, da jih čuvajo greha, starci za oporo, oblastniki, da jih navajajo na dobra dela. — Aristoteles

Komunistična stranka vsega sveta šteje približno 36 milijonov članov.

Ti vladajo in ukazujejo eni milijardi ljudi, to je eni tretjini vsega človeštva. Kje so torej vzroki in zakaj se širi komunizem tako naglo?

Zakaj se širi komunizem?

Priče smo, da si komunizem stalna osvaja nove postojanke. V nekaterih deželah sodobnega sveta morejo govoriti že o pravi komunistični nevarnosti, ker so komunisti spretno razpredli svoje mreže in sedaj samo čakajo trenutka za dokončni udarec.

Število organiziranih komunistov ni tako izredno veliko, če ga primerjamo s številom prebivalstva zemeljske oble. Komunistične stranke vsega sveta štejejo približno 36 milijonov organiziranih članov. Toda teh 36 milijonov komunistov danes vlada in ukazuje 1 milijardi ljudi, to je eni tretjini vsega človeštva.

Sodobni komunizem se je začel uveljavljati in širiti s prihodom na oblast v Rusiji. Če primerjamo to sorazmerno kratko dobo s številom organiziranega članstva in številom človeštva, katerega je vkoval v svoje suženjske verige, vidimo, da je to ideologija, ki se širi bolj hitro kakor katera koli vera ali ideologija v zgodovini človeštva. Katoliška Cerkev šteje po skoraj dvatisočletnem apostolskem delu približno 600 milijonov vernikov vštevši tudi otroke. Komunizem je 45 letih svojega delovanja dosegel veliko več, posebej še, če ne pozabimo, da precejšen del katoličanov ne izpolnjuje svojih minimalnih verskih dolžnosti in so mrtvi člani svoje Cerkve, dočim so komunisti v izpolnjevanju svojih strankarskih dolžnosti veliko bolj dosledni in zvesti. Zato toliko pomenijo

kljub sorazmerno majhnemu številu članov ter že praktično strahujejo sodobno človeško družbo.

Pri današnjem položaju v svetu si moramo nehote postaviti vprašanje, kje so vzroki in zakaj se širi komunizem tako naglo. Vzrokov je veliko, a poglejmo samo nekatere.

Nevednost

Nevednost je eden izmed glavnih vzrokov, da se komunizem tako hitro in lahko širi. More biti vzrok kulturne zaostalosti, kot jo to vidimo v številnih deželah Azije, Afrike in južne Amerike; more pa biti tudi radi malomarnosti in brezbržnosti.

V primitivnih in kulturno zaostalih deželah posebej preprosti in neuki ljudje ne vedo, za kaj gre pri komunizmu, kaj je komunizem. So brez osnovne izobrazbe, ki je potrebna za človeka naše dobe, zato ne morejo ločiti med ideologijami, ki se jim ponujajo v njihovem razvoju začetne civilizacije. Ti ljudje čutijo izredno potrebo po učenju in spoznanju, — v tem so si edini vsi poznavalci razmer, — in si želijo nekoga, ki bi jim pomagal, da bi dosegli isto stopnjo kulture in civilizacije, kot jo ima napredni zapadni svet. Komunisti dobro poznajo in razumejo duševnost teh ljudstev, zato njihovi agenti ne prihajajo med nje kot učitelji ali bitja višje vrste, ampak se jim predstavijo kot prijatelji. Hočejo biti

njim blizu, zato pripovedujejo, da so tudi njihovi starši in dedi bili neuki, vsled tega kulturno in gospodarsko zaostali. Toda nje, mlajši rod je vzgojila komunistična stranka in družba in le komunizmu se morajo zahvaliti, da so to, kar so: tehniki, učitelji, strokovnjaki, da živijo v pravično urejeni družbi, kjer so vsi enaki, kjer ni pomanjkanja. To hoče komunizem, da postanejo ti neuki ljudje, da živijo v tako urejeni družbi. Ta taktika dá komunizem največ uspehov, ker jim ljudje, ki ne poznajo njihovih pravih namenov, radi verjamejo.

Drugi vzrok nevednosti je malomarnost ali brezbriznost, kar srečamo v sodobnem kulturnem in civiliziranem svetu skoraj na vsakem koraku. Pri tem tudi katoličani niso izvzeti. Dandanes se sorazmerno že veliko govori in piše o komunizmu, posebej se omenja v politiki in z ozirom na njegovo vojaško moč ter silo. Toda mnogo ljudi gre brezbrizno preko vsega tega in se nikoli ne sprašujejo, kaj komunizem je in kaj hoče. Zanje to vprašanje sploh ne obstoja, ker smatrajo, da vedo vse, oziroma so zadovoljni, da se jim dobro godi. Ko pa pridejo težave tudi za take ljudi, potem pa kričijo s komunisti ter so njihovi pomagači, toda tudi še sedaj ne vedo, kaj hočejo, ker so to stališče zavzeli iz neke maščevalnosti proti tistim, ki bi naj bili krivi njihovega težkega stanja.

Komunizem in njegov naval je težko družbeno vprašanje naše dobe. Pozna ga malo ljudi. Kljub tolrikim zločinom, ki so jih komunisti izvršili nad narodi vzhodne, srednje in jugovzhodne Evrope o tem nič ne vedo, nečejo vedeti ali kaj radi pozabijo. Pater John B. Shenin C. S. P. pravi, (Social Order, March 1962, str. 145) da je ta nevednost izredno velika pri povprečnem

Amerikancu. O vsem drugem v Združenih državah več vedo oziroma so bolj poučeni kot pa o sodobni zgodovini in sovjetskem komunizmu. To v deželi, ki nosi velika finančna bremena za obrambo svobodnega sveta pred navalom komunizma.

Nevera

Od nevere do komunizma je samo en korak oziroma ni dolga pot. S tem še ni rečeno, da so že vsi ljudje brez vere komunisti oziroma, da se verni ljudje ne morejo predati komunizmu. V naših dneh imamo več takih primerov, poleg tega pa še ne smemo pozabiti, da je veliko število komunistov v svobodnem svetu krščenih. Vendar komunizem dandanes žanje predvsem med ljudmi brez vere, to je, ki vere sploh niso nikoli imeli ali so jo zavrgli. V tem pogledu imajo veliko žrtev med mladino in delavskim slojem.

Komunizem sovraži vero, a se človeštvu ponuja kot najbolj totalna vera v raj na zemlji. Ljudje brez vere so notrane prazni. To praznoto še posebej čuti sodobni človek. Zato dandanes

zelo težko najdemo človeka, ki sploh nič ne bi verjel, pa kljub temu, da se tega priznanja oteplje z vsemi kremp-lji. Ker sodobni človek potrebuje vero in jo tudi podzavestno išče, to stanje spretno izrablja komunizem in vsem tistim, ki se postavljajo s svojo nevero, ali so pa žrtve okolja, postopoma vceplja svojo vero. Iz takih vrst pridejo največkrat zelo fanatični priganjači komunizma, ki so pripravljeni doprinesiti zanj največje žrtve, hočejo postati njegovi mučeniki. Neredko najdemo take primere med mladimi ljudmi iz bogatih družin. Starši so jim znali dati vse stvarne ugodnosti, le vere jim niso hoteli dati. Zato so si jo poiskali sami in se obrnili v borbi za komunistični red proti lastnim staršem oziroma družbi, ki jih je vzgojila.

Ni pretirana trditev, da vsi tisti, ki širijo nevero oziroma se ne trudijo za lastno versko izobrazbo niti je dajo svojim potomcem, pripravljajo pot komunizmu oziroma mu praktično pomagajo pri njegovem širjenju.

Neurejene socialne in gospodarske razmere

Nihče ne more zanikati, da se v sodobni družbi ne godijo krivice in tudi v krščanskih deželah kršijo najosnovnejše pravice človeka. Krščanski človek in sodobni demokrat to nerada priznata, posebej še, da se obravnava vprašanje odnosov v gospodarstvu in proizvodnji. To priznanje -bi mu vzbudilo lastno vest in prisililo, da storjene krivice popravi. Zato se tudi mnogi katoličani tako krčevito otepljejo poznati in praktično uresničiti socialni nauk Cerkve. Še ob objavi zadnje okrožnice Janca XXIII. so nekateri katoličani znali korajžno povedati, da papež v okrožnici ne govori kot nezmotljiv učitelj in je zato samo njegovo mnenje, ter ga sprejmeš, če hočeš. To zmedo, neiskre-

nost, nedoslednost in nepoštenost zna komunizem zelo spretno izrabiti.

Bistvo komunizma je kritika. V njej se izživlja, dokler ne pride na oblast. Potem je ne dovoli več, ta privilegij imajo samo tisti, ki ukazujejo v komunistični družbi. Komunizem zna dobro analizirati obstoječe razmere in nered, pokaže na krivice in prave vzroke, a njegovi nasprotniki vse to zanikajo. Ne vedno, velikokrat pa je komunistična analiza pravilna, krivice resnične, zmotna je pa v nakazanih rešitvah.

Vsem, ki trpijo krivice in pomanjkanje, se komunizem ponuja kot prijatelj in rešitelj, zato lahko pridobiva pristašev med delavskim slojem, ker mu verjamejo, da v komunistični družbi ne bo več krivic in pomanjkanja. Ljudje, ki trpijo stvarno pomanjkanje, mislijo veliko bolj z želodcem kot pa z možgani, zato lahko nasedejo revolucionarnim vabam. Kot je rekel pokojni buenosaireški škof Miguel de Andrea, nosilec komunizma med revnimi ljudstvom ni ideologija, ampak sta revščina in glad.

Že Pij XI. je pred 25. leti v okrožnici Divini Redemptoris posebej opozoril, kako zna komunizem spretno izrabiti v svoj prid razne razlike in spore, razlike in spore v sebi nasprotnih političnih strankah ter neednost med katoličani. Enako spretno izrablja borbo narodov in ljudstev, ki se borijo za svojo samostojnost ter jim spretno nastavlja svoje mreže posebej še, če kolonialna sila moče takoj ugoditi postavljenim zahtevam.

Kdor molči h krivicam, ki se godijo v sodobni družbi, jih prikriva ali zagovarja, se noče truditi za njihovo rešitev, kdor neti spore in sovraštvo, ruši edinost in sloga, kdor širi rasno, stano-ovsko in razredno sovraštvo, hote ali

nehote pomaga komunizmu pri njegovem razdiralnem delu.

Spretna propaganda

Močno orožje v rokah sodobnega komunizma je propaganda. Dirigirana je iz enotnega središča z veliko sposobnostjo in se vedno prilagodi položaju ljudstva, ki ga hoče priobiti za svoje cilje. Komunistični agentje se tako infiltrirajo v vse dežele, kulturne in zaostale, velike in majhne. Noben narod ali ljudstvo se ne more obraniti njihovega okuževalnega dela. Pij XI. je zapisal v okrožnici Divini Redemptoris, da je ta propaganda hudičevo delo in je enake še ni videl svet.

Propaganda mednarodnega komunizma sloni vedno na obljubah. Obljubljajo pa vedno tisto, kar ljudem manjka, oziroma si želijo. Tam, kjer je zemlja v rokah maloštevilnih veleposesnikov, množici obljublja zemljo, kjer vlada glad in pomanjkanje, obljublja kruh in blagostanje, kjer vlada neredit, se zanetijo revolucije in vojne, obljublja mir in red. Svoje cilje istovetijo z željami in hrepenenjem ljudi, kdo jim potem naj ne verjame! Človek v potrebi in če nima nobenega prepričanja ali ni trden v njem, kar lahko podleže.

Komunizem izda velike vsote za svojo propagando. V teh vsotah je ena izmed glavnih postavk vzgoja domačih propagandistov. Koliko mladih ljudi že študira v Sovjetski Rusiji ali v drugih deželah za železno zaveso, si težko predstavljamo. Številke so veliko večje kot nam povedo statistike. Poleg strokovne izobrazbe, ki jo nudi komunizem tem mladim ljudem, jih vzgoji v izvrstnem propagandistu svoje ideje in ko se vrnejo domov, so zvesti izvrševalci dobjenih navodil.

Tudi svobodni svet sam pomaga uspehu komunistične propagande. Za

zgled vzemimo samo primer kina. Pod krinko realizma in neorealizma se v svobodnem svetu proizvajajo filmi, ki predstavljajo kot nekaj normalnega življenje v izživiljanju najnižjih strasti, da je pametnega in zdravega človeka sram. Tako filmsko proizvodnjo komunizem v svobodnem svetu brani, zagovarja in podpira. Te filme potem kažejo tudi v komunističnih deželah z namenom prepričati gledalce, v kakšni mizeriji in nemoralnosti živi svobodni kapitalistični svet. Če pa vzamemo filme, ki jih komunistični režimi izvažajo v svobodni svet, pa vidimo, da je tam vse lepo. Že vsega v izobilju, so to dežele herojev in junakov poštenosti; ljubezen in ljubezenski odnosi ter zakonsko življenje je prikazano v vseh mejah dostojnosti. Tudi še v dosti drugih primerih se v imenu svobode v demokratskem svetu pomaga komunističnemu propagandnemu delu.

Moralno in duševno nagnjenje sodobnega človeka

Sodobni civilizirani človek noče več dosti misliti, izživlja se v iskanju tvarnih dobrin. Ker izgublja smisel za trajne, večne, nadnaravne vrednote, ni več sposoben ločiti, kaj je dobro oziroma slabo. Zato brez premisleka in presoje ter brez čuta odgovornosti sprejema ideje, ki se mu ponujajo in jih prav tako enostavno zavrne. Današnji človek se boji ali noče poznati samega sebe. Ne pozna in noče poznati realnosti, v kateri živi. Zato je sodobna civilizacija in način življenja v velikih pogledih marksističen. Tu je treba česar odkriti in cilje uzakoniti z močjo državnega zakona ter se tako najdemo v družbi, ki si jo komunizem želi.

V političnem življenju zmagujejo stranke, ki človeku obljubijo vse, da bo država zanj skrbela od zibelke do groba v vsem in vsakem pogledu. Hoče

Posebna govorica adventa

se otresti skrbi za samega sebe in za svoje, izogniti dolžnosti, ki so častne za vsakega, ki hoče biti resnični in svobodni človek ter oseba. Posameznik hoče utoniti v masi, postati številka. Drugi, to je tisti, ki vodijo in vladajo, naj uredijo vse. Od takega mišljenja in sprejema komunistične ideologije ter načina življenja ni več dolga pot.

Tudi v društvih in organizacijah vedno bolj prevladujejo „voditeljski“ značaji. Težnja je, da bi naj bila organizacija in disciplina izvedeni čimbolj vojaško. Oseba, ki vodi, hoče uveljaviti vedno le svojo voljo, v svoji bližini trpi le kimavce in hlapce. Tako je v teh važnih vzgojnih in družbenih ustanovah vedno manj demokratičnega življenja. Organizacije in društva so vedno manj šole in priprava za demokracijo, kratično javno in skupno delo, kot so bile nekdaj, izgubile so vzgojni značaj svobodnih ljudi in se s svojimi metodami v marsičem bližajo maksistični tezi.

Osebe na odgovornih mestih ne potrebujejo sodelovanja in mnenj drugih ljudi. Prepričani so v svojo nezmotljivost in prezrejo potrebo upoštevanja želja skupnosti in na podlagi teh delati zaključke. Ta pot je sicer daljša in težavnejša kot pa sistem enostavnega odločanja in ukazovanja, a je v naših časih tako potrebna kot vsakdanji kruh, če hočemo v ljudeh vzbuditi več volje in smisla za skupno delo, čuta odgovornosti za sebe in bližnjega ter preprečiti širjenje totalitarnih idej, ki se ponujajo v izobilju.

Od odločitve praktičnega življenja, dela in volje svobodnih ljudi je odvisno, če bo naval komunizma zajel sodobni svet ali da bodo narodi, ki jih teži komunistični jarem, dosegli svobodo.

AVGUST HORVAT

Nekaj skrivnostnega, toplega in privlačnega je v besedi advent. Ko po dolgi vrsti pobinkoštnih nedelj spet vidimo duhovnika pri oltarju v vijoličastem mašnem oblačilu, vemo, da je Gospodovo rojstvo blizu, tisto rojstvo, ki pri naša svetu vsako leto znova poezije, spomin na mladostna leta, hrepenenje po tistem čakanju, ki ga je zmožen doživeti le otrok s svojo živo domišljijo in nedolžnim srcem.

Toda, ali ni čudno, da vsako leto znova kličemo po prihodu tistega, ki je že zdavnaj prišel na svet in sedi sedaj na desnici Boga Očeta? Ali hoče morda Cerkev z adventom kot v gledališču prikazati hrepenenje ljudskih množic v stari zavezi po obljubljenem Odršeniku? Ali hoče Cerkev opozoriti svoje otroke, naj tudi oni pripravijo svoja srca in jih odprejo božjemu Detetu, kajti čeprav se je zgodovinski Kristus že rodil, pa še vedno za milijone ljudi ne pomeni nič, saj ga mnogi sploh ne poznajo, mnogi pa o njem nočejo vedeti ničesar?

Da, tudi to je namen adventa. Toda njega smisel je veliko bolj globoka.

Morda ste že tudi vi postali kdaj pozorni, da Cerkev dvakrat na leto, na zadnjo in prvo nedeljo cerkvenega leta bere isti evangelij: evangelij o posebnih sodbi, veselo sporočilo o drugem Gospodovem prihodu na oblakih neba. Tega drugega prihoda so se prvi kristjani silno veselili, po njem nprestano hrepeneli. Sv. apostol Pavel in sv. Janez Evangelist sta to pričakovanje prvih kristjanov izrazila na koncu prvega lista do Korinčanov in na zaključku

Skrivnega razodetja z besedami: „Maranatha — Pridi, Gospod Jezus!“

Ta prošnja je tudi vsebina našega adventa: mi ne mislimo toliko na prvi Jezusov prihod, ki se je izvršil, temveč na njegovega drugega na koncu časov.

Seveda s tem ni rečeno, da naj v adventnem času prosimo, da bi konec sveta čim prej prišel. Smisel adventa, njegova tajinstvena govorica je v tem, da v teku štirih tednov odtrgamo svoj pogled od zemeljskih predmetov in „dvignemo glave“, kot se izraža evangelij prve adventne nedelje, proti nebesnemu svodu, na katerem se bo prikazalo znamenje sv. križa, kajti z njim „se približuje naše odrešenje“ (Lk 21, 28).

Na splošno motrijo kristjani drugi Kristusov prihod vse preveč v temnih barvah. Pomeni jim le sodno dejanje, ko bo Gospod izvedel dokončno ločitev dobrih od hudobnih. Ali ne bi bilo bolj umestno in upravičeno, da gledamo v sodnem dnevu, če „smo Kristusovi in verujemo v njegov prihod“ (Kor 15, 23), dan svojega odrešenja, ko se bo naše ubožno telo spremenilo in začelo bleščati kot sonce? Ali ni značilno, da primerja Kristus sodni dan ne s figo, ki na jesen zgubi vse liste, temveč z muževno figo, ki se na spomlad pripravlja, da se odene z zelenim nakitom?

Dejansko! Sodni dan ni noben tu-roben jesenski dan sveta, temveč njegova pomlad, njegova cvetoča velika noč, ki je dokončno zmagala dolgo mrzlo in pušto zimsko dolgočasje. In ker se tako lahko dogaja, da kristjani v sredi obolice zemskih skrbi in prevzeti od naglice dnevnih dogodkov pozabijo zadnji smisel življenja in namen zgodovinskega dogajanja, zato nas Cerkev v adventu uči moliti kot prve kristjane: „Pridi, Gospod Jezus!“

Torej, potemtakem advent nima ni-

česar vedeti z Jezusovim rojstvom? Počasi, kajti nočemo trditi kaj takega! Advent je priprava na Jezusovo rojstvo, le da ga sodobni svet ne pojmuje več s tisto resnobo kot prvi kristjani. Vse preveč je sedaj plehke čustvenosti v pojmovanju tega čudovitega praznika. Prvi kristjani so se veselili Kristusovega rojstva, ne samo zato, ker se je Bog učlovečil, ampak ker je zanje to učlovečenje postalo podlaga „blaženega upanja“, o katerem nam govori apostol sv. Pavel v listu do Tita (Tit 2, 13) in se bere pri polnočni božični maši.

To „blaženo upanje“ nudi vsem kristjanom „dobre volje“ sladko gotovost, da je Gospodov prihod v sveti noči zanje jamstvo Jezusovega povratka ob koncu časov. Če se je Kristus rodil zato, da nas reši naših grehov, bo prišel na sodni dan znova med nas zato, da „se bo razveselilo naše srce in nam našega veselja ne bo mogel nihče več vzeti“ (Jn 16, 22).

In v tem je pravi smisel krščanskega adventa, njegova prelestna poslanica, njegova očarljiva govorica.

Jože Jurak

OD DOMA

PAPEŽEVO PISMO OB 500-LETNICI LJUBLJANSKE ŠKOFIJE

Častitljivemu bratu Antonu Vovku,
ljubljanškemu nadškofu.

Ob petstoletnici, kar je Naš prednik Pij II. ustanovil ljubljansko škofijo, si v srečno spominsko počastitev slavnega dogodka odločil, da se opravi pobožne prireditve in svete slovesnosti.

Sklep, za katerega si se, častitljivi brat, odločil, zelo odobravamo in hvalimo; zakaaj, če se je božjih dobrot treba zmeraj spominjati, se mu moramo zanje še prav posebej zahvaljevati, ko nam je pred očmi le ena, še tako odlična dobrota, marveč z nazaj obrnjenimi duhovnimi očmi gledamo vir in začetek dobrot najvišje cene.

Taka dobrota je, kakor pač vsakdo vidi, začetek škofije, če dobro premislimo, da iz nje izvira množica, cele reke nadnaravnih darov resnice in svetosti za ta ali oni del Kristusove črede.

Ljubljanska škofija je res vredna, da ji damo spričevalo Naše pohvale; skozi vsa stoletja vdana apostolskemu sedežu v zvesti poslušnosti, je steber prave vere ohranila trden in neomajen, in po pravici slavna po delih, opravljenih za krščansko ime, je cvetela v močji verskega življenja.

Ko se bo ob tej priložnosti razgrinjala pred vami svetla zgodovina vaše krščanske preteklosti, bodo vsi, ki se pri vas prištevajo katoliški izpovedi vere, iz nje dobili spodbudo, da ne krenejo s potov svojih prednikov, in jih bo navdajala s čisto in trdno stovitnostjo. Ko bodo torej sprejemali to-

lažbo od Boga, „ki nas tolaži v vsaki nadlogi“ (2 Kor 1,4), se bodo z vso močjo oklenili vrednosti krščanstva. da zaklade duhovne dediščine napoškodovane izroče tudi prihodnjim rodovom do poznih vekov.

Z dobrohotno naklonjenostjo, s katero te spremljamo, želimo, da bi stoletne slovesnosti srečno potekle, zapustile za seboj dolgotrajen spomin in bile tvojemu pastirskemu prizadevanju v tolažbo in zaslugo.

Da bodo pa stoletne slovesnosti ljubljanske škofije obrodile obilnejši sad, ti damo pravico, da — kateri dan hočeš — zbranim vernikom v Našem imenu in z našo oblastjo podeliš blagoslov, združen s popolnim odpustkom.

Slednjič nam ostane le še to, da tebi, častitljivi brat, in vsej tebi izročeni čredi srčno radi podelimo apostolski blagoslov.

Iz Vatikanske palače, dne 15. meseca aprila, v 1962. letu, v četrtem Našega pontifikata.

Janez XXIII.

ZLATA MAŠA V VELESOVEM

Ko se pelješ od Cerkelj na Gorenjskem proti Velesovem, zagledaš kmalu dve cerkvi, a tretja najlepša se skriva pod hribom. To je bil nekdaj znameniti samostan dominikank na Slovenskem, sedaj pa je to župna cerkev velesovska. Tamkajšnji župnik Franc Pfajfar je obhajal v nedeljo, 5. avgusta 1962 zlato mašo. Svetišče, ki je že samo po sebi ena sama umetnina, je bilo za to priliko nadvse lepo okrašeno. Za novo mašo je pel župniku sevkizvon v Selcah pri škofji Loki, sedaj pa se je oglasil še lepši velesovski zvon. V sprevodu v cerkev je župnika spremljalo 18 duhovnikov, obilo povablencev in domači verniki, ki so napolnili cerkev.

Zlatomašniški govor je pozdravljal častitljivega duhovnika v dogodkih njegovega življenja, to je pot človeka, potem v skrivnosti mašništva in v službi, ki je vsa posvečena v korist ljudstvu. S čvrstim glasom je zlatomašnik zapel svojo jubilejno mašo in podelil svoj blagoslov.

Zadnja zlata maša v Velesovem je bila pred 63 leti, 20. avgusta 1899; daroval jo je takratni župnik Blaž Petrič. Njegov naslednik Jožef Brešar, je bil tudi zlatomašnik, a zaradi težkih vojnih razmer l. 1942 ni mogel imeti zunanje cerkvene slovesnosti. Na zlatomašniške podobice je dal sedanji zlatomašnik napisati psalmistove besede: „Glej, Bog mi pomaga; Gospod mi varuje življenje“ (Ps 53, 6). Očividno ga je Gospod varoval dosedaj, in naša želja je: Naj ga varuje še mnogo let.

ŠKOFIJSKA PROSLAVA 500-LETNICE ŠKOFIJE

Osrednja proslava 500-letnice ljubljanske škofije v dneh 8. in 9. septembra je potekla takole:

1. V soboto dne 8. septembra ob

19,30 v ljubljanski stolnici koncert cerkvene glasbe z naslednjimi skladbami:

Msgr. Stanko Premrl: Variacije na škroupovo papeško himno (orgle ob slovesnem vходу škofov in duhovščine), Jacobus Gallus (1550-1591): Missa canonica (Credo, Benedictus in Agnus Dei), Gabriel Plavec: Ave mundi spes Maria (iz l. 1627), Janez Krst. Dolar: Miserere (iz l. 1666), Jakob Zupan (1734-1810): Te Deum, Gregor Rihar (1796-1863): Zveličar nam je rojen zdaj, Anton Foerster (1837-1926): Justorum animae, P. Hugolin Sattner OFM. (1851-1934): Marija, kako si lepa, Dr. France Kimovec (1878): Oče naš, Msgr. Stanko Premrl (1880): Haec dies, Matija Tomc (1899): Gospa sveta, Alojzij Mav (1898): Dajte mi zlatih strun, Jožef Klemenčič (1892): Pogledajte, duše.

Po koncertu blagoslov z Najsvetejšim.

2. V nedeljo dne 9. septembra:

Ob 9. uri slovesen vhod bogoslovcev, duhovnikov in škofov v stolnico. Po kratkem govoru prevzvišenega gospoda ljubljanskega nadškofa, pozdravi

*Zlata maša g. Fajfarja
v Velesovem. Sedijo od
leve na desno: Zalokar,
Pipp, dr. Žagar, zlatomašnik,
msgr. Zakrajšek, Vavpetič,
Bertoncelj*

navzočih nadškofov in škofov, pontifikalna maša, po njej papežev blagoslov in zahvalna pesem.

Ob 15,30 v Velesovem pri Kranju, najprej slavnostna pridiga prevzvišene-ga mons. Josipa Pavlišča, pomožnega škofa senjskega, nato procesija s starodavnim kipom Matere božje, po njej pa maša z ljudskim petjem.

Primorske vesti

GORIŠKI NADŠKOF PRI SLOVENSKIH ŠTUDENTIH

Goriški nadškof Pangrazio je v tem poletju obiskal vse otroške kolonije pri morju in v hribih. Dne 1. avgusta je obiskal tudi slovenske dijake, ki so letovali v prijazni koči sv. Jožefa v Žabnicah. Srečanje je bilo nadvse pristrčno. G. nadškof se je zanimal za vsakega posebej, za vse je imel prijazno besedo in nasmeh. Dijaki so bili visokega obiska zelo veseli in so še dolgo s ponosom o njem govorili.

TEMELJNI KAMEN NOVE CERKVE V RAJBLJU

V Rajblju pri Trbižu, kjer so svinčeni rudniki, so na god sv. Ane blagoslovili temeljni kamen nove cerkve, za katero so veliko prispevali rudarji sami in družba Rajbl, ki rudnike upravlja. Temeljni kamen so iztrgali iz osrčja gore v rudniku. Blagoslov je izvršil videmski nadškof Zaffonato.

BIRMA V DOBERDOBU

V nedeljo 5. avgusta je goriški nadškof Pangrazio prvič prišel v doberdobsko župnijo in ob tej priliki podelil sv. birmo 60 otrokom. Otroci so ga pristrčno sprejeli z deklamacijami v slovensščini in italijanščini. Zvečer je bila

po vasi procesija z Marijinim kipom. Priložnostni govor je imel č. g. Mirko Mazora, šempoljski župnik.

Dne 6. avgusta je gospod nadškof obiskal Jamlje in cerkvico v Dolu. Ogle dal si je tudi dela pri gradnji župnišča v Jamljah.

V nedeljo 12. avgusta pa je goriški nadškof obiskal zgoniško župnijo. V župni cerkvi v Zgoniku in na podružnici v Samatorci je blagoslovil nova oltarja in podelil sv. birmo zgoniškim otrokom. Srečanje novega nadškofa s slovenskimi verniki našega Krasa je bilo tudi tu nad vse pristrčno in domače.

DUHOVNE VAJE ZA DEKLETA IN FANTE V GORICI

V zavodu sv. Družine v Gorici so se v mesecu avgustu vršila dva tečaja duhovnih vaj. Prvi je bil za dekleta od 16. do 20. avgusta. Vodil jih je salezijanski duhovnik s Koroške Silvo Mihelič. Udeležilo se jih je nad 40 deklet, med temi več iz bližnje Jugoslavije. Drugi tečaj, za fante se je vršil teden pozneje. Vodil ga je isti salezijanski duhovnik. Udeležilo se ga je 12 fantov.

PASTORALNI TEČAJ SLOVENSKIH DUHOVNIKOV

Vršil se je v dneh od 23. do 24. avgusta v tržaškem semenišču. Lansko leto se je prvi tak tečaj vršil v Celovcu. In kakor lani, tako se ga je tudi letos udeležilo veliko duhovnikov s Tržaške in Goriške, iz Avstrije in drugih evropskih dežel, pa tudi iz Severne in Južne Amerike. Vseh duhovnikov je bilo 80. Razna predavanja so obravnavala: sodobna tehnika in Bog, problem delavca in mladine, kateheza kot pot duhovnika do človeka, duhovnik dušni pastir. Prvi dan je o pastoralnih problemih lepo govoril tudi tržaški škof Santin.

MED NAMI V ARGENTINI

PROSLAVA STOLETNICE SLOMŠKOVE SMRTI

Ena izmed najbolj mogočnih versko-narodnih prireditev je bila gotovo v letošnjem letu proslava stoletnice Slomškove smrti. Organizirali so jo: Dunšnopastirstvo, Zedinjena Slovenija in Slomškov dom. Proslava je bila v Ramos Mejia, v domu, ki nosi ime po Antonu Martinu Slomšku.

Spominsko proslavo je začel predsednik pripravljalnega odbora dr. Tine Debeljak. Prof. Lojze Horvat je v imenu naše osrednje organizacije „Zedinjena Slovenija“ pozdravil vse navzoče.

Zatem je bila sv. maša, katero je v imenu odsotnega direktorja č. g. Oreharja daroval dr. Alojzij Starc. Med sv. mašo so peli združeni pevski zbori pod vodstvom dr. Julija Savellija.

Po evangeliju je stopil na oder dr. Filip Žakelj, spiritual slovenskega semenišča v izseljenstvu. V klenem govoru je nazorno pokazal duhovno podobo Slomška — našega svetniškega kandidata.

Popoldansko slavlje je otvoril šolski nadzornik g. Aleksander Majhen. Po govoru so otroci 15. šolskih tečajev pod vodstvom g. Pavšerja zapel nekaj Slomškovih pesmi. Dr. Vinko Brumen je v lepem slavnostnem govoru prikazal veličino tega velikega slovenskega moža.

Po govoru je sledila igra „Od zibel do groba“. G. Mirko Kunčič je Slomškovo življenje in delo zilil v pet dramskih podob. Igrali so otroci šloskega tečaja Antona Martina Slomška pod vodstvom gđc. Anice Šemrov in ge. Eme Blejčeve.

Po končani igri so se na odru, okoli njega in pred njim zbrali otroci slovenskih šolskih tečajev ter dekleta, žene, možje in fantje v narodnih nošah, vseh je bilo okoli 100. G. Božidar Vivod je zatem prebral misli iz Slomškove pridiže v Blatnem gradu na Koroškem na binkoštni ponedeljek 1838:

Bratje in sestre moje! Slovenec bom Slovencem iz ljubezni materinske govoril nove besede v slovenskem jeziku, katerega je tudi Sveti Duh dal govoriti apostolom. Med vsemi jeziki mora biti Slovencem najljubši naš materinski jezik. Kdor svoj materin jezik zavrne ter ga pozabi in zapusti, je podobn zmedenemu pijancu, ki zlato v prah tepta in ne ve, koliko škodo si dela. Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od staršev; skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in zapustiti svojim mlajšim. Človeški jezik je talent, ki nam ga je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim barantali in storili veliko dobička. Kdor svoj materinski jezik pozabi, svoj talent malopridno zakoplje; Bog bo enkrat terjal in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo potisnjeni v vnanjo temo. Oj ljubi in pošteni slovenski materinski jezik, v katerem sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ataja, v katerem so me moja mati učili spoznavati Boga, v katerem sem prvič častil svojega Stvarnika! Tebe hočem, kakor najdražji spomin svojih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto skrbeti po pameti, kolikor premorem; v slovenskem jeziku do poslednje ure najrajši hvaliti Boga; v slovenskem jeziku najrajši učiti svoje ljube brate in sestre Slovence in želim kakor hvaležen sin svoje ljube matere, da kakor je bila moja prva beseda slovenska, tako naj bo slovenska tudi moja zadnja.

ANTON MARTIN SLOMŠEK

se je rodil 26. novembra 1800 na Slomu pri Ponikvi. Šolal se je v Celju, v Ljubljani (kjer je bil sošolec pesnika Prešerna), nato pa v hrvatskem Senju, nakar je stopil v bogoslovje v Celovec. Po raznih kaplanskih mestih je prišel za špirituala v Celovec, za dekana v Vuzenico, postal kaknonik v št. Andražu in celjski opat, leta 1846 pa lavantinski škof. Leta 1859 je prenesel sedež škofije v Maribor. Tu je umrl 24. 9. 1862. Od mladih dni je bil zaveden Slovenec, ki je za slovenstvo navduševal svoje duhovnike ter jih navajal za delo med narodom. Sam je pisal knjige, molitvene in podučne, pa pel pesmi in jim skladal napeve. S knjigo Blaže in Nežica je postavil temelj slovenski šoli. Z ustanovitvijo Mohorjeve družbe in z Drobtnicami je dvignil splošno gladino naše ljudske izobrazbe. S premestitvijo škofije v slovenski Maribor je cerkveno zedinil severne Slovence in jih rešil narodne smrti. Z ustanovitvijo družbe za cerkveno zedinjenje Slovanov — Apostolstvo, sv. Cirila in Metoda — pa je postal pionir tiste ideje, ki je danes v središču ekumenskega cerkvenega zbora. Prvi naš cerkveni knez, ki mu je bilo vodilo v upravi škofije poleg vere tudi slovenstvo, slovenski pesnik, pisatelj, vzgojitelj in narodni delavec, je umrl v sluhu svetosti in je pokopan v mariborski stolnici.

Dr. Tine Debeljak je nato z molitvijo za Slomškovo beatifikacijo in s posebno izjavo Slovencev v Argentini,

priključil to proslavo proslavam v Sloveniji. S himno „Slovenec sem“ je bila mogočna proslava stoletnice Slomškove smrti — 30. septembra — zaključena.

NOVA MAŠA V. VREČARJA

V nedeljo, 7. oktobra je v cerkvi Marije Kraljice sveta v Slovenski vasi opravil prvo sv. mašo č. g. Valentin Vrečar, lazarist.

Novi slovenski duhovnik je doma iz Moravč, iz župnije, ki je dala že toliko duhovnikov.

Novomašniku so pri sv. daritvi stregli g. vikar Janez Petek, novomašnikov brat duhovnik-salezijanec Danijel, bogoslovec Franc Urbanja in ostali bogoslovci našega semenišča.

Novomašni govornik je bil č. Danijel Vrečar. Pel pa je pevski zbor iz Slovenske vasi pod vodstvom g. Mirka špacapana.

Novomašno kosilo je bilo v Slovenskem domu, katerega je za to priliko dalo na razpologo društvo Slovenska vas. G. novomašniku so med kosilom čestitali: brat Danijel, vikar g. Petek, msgr. Hladnik, g. Lavrič, bivši moravški župan, g. Jože Javoršek, v imenu novomašnikovih vaščanov in g. Maks Jan v imenu Slovenske vasi.

Popoldne se je v imenu Dušnega pastirstva udeležil slavlja g. dr. Alojzij Starc. Po petih litanijah, ki so bile ob lepi udeležbi gostov in rojakov iz Slovenske vasi v cerkvi Marije Kraljice, so se novomašniku pridružili v dvorani pevci in številni ostali.

Novomašnik je po novi maši zopet odšel v lazaristovsko semenišče, ki ga bo zaključil za božične praznike.

MISIJSKA NEDELJA

Letošnjo misijonsko nedeljo smo praznovali v luči vesoljnega cerkvenega zbora, ki se je začel 10 dni pred misijonskim praznikom.

Proslava je bila v dvorani zavoda „Presvetih Src“ v Buenos Airesu. Na programu sta bili dve misijonski otroški igrici: „Ivančkove sanje“ in „Sveti Tarcizij“ in misijonsko žrebanje v kcorist vsem slovenskim misijonarjem po svetu. Prvo igro je režiral g. Ludvik Štancer, drugo pa g. Ladislav Lenček, CM, urednik Katoliških misijonov. Obe igrici so igrali otroci iz Slovenske vasi in gojenci Baragovega misijonišča. Pevske točke je pripravila učiteljica ga. Zdenka Janova.

Udeležba ni bila najboljša. Upajmo, da bo prihodnje leto lepša, kajti misijonska misel je čisto barometer verskega življenja.

PAZNIK KRISTUSA KRALJA

V nedeljo, 28. oktobra, na praznik Kristusa Kralja smo Slovenci iz Veli-

kega Buenos Airesa v zavodu „Presvetih Src“, na Plaza Irlanda proslavili Kristusa Kralja.

Po najvišji hvalnici Kralju vesoljstva — Njegovi najsvetejši daritvi, po besedah, s katerimi je rektor semenišča dr. Franc Gnidovec spomnil na nekaj dejstev Njegove vseobsežne oblasti, so zapele v njegovo čast melodije in sozvočja.

Uvertura Geržiničeve spremne glasbe h Claudelovemu Marijinemu oznanjenju je povzemala adventno razpoloženje stiskanega človeštva, pa njegovo upanje v odrešenje, medtem ko se je sledeče besedilo (3. prizor III. dejanja) že radovalo nad dnevom rojstva Odrešenikovega. Glasba je zložena v duhu in načinu srednjega veka (cerkvene lestvice, diatonični postopi glasov,

Slovenske narodne noše na proslavi stoletnice Slomškove smrti v Ramos Mejia v Velikem Buenos Airesu 30. septembra 1962

preprostost harmonije, vzporedne kvinte, kvarte, septime).

Materi Odrešenikovi in sadu njene-ga telesa je bila posvečena Ave Maria italijanskega mojstra na prelomu 18. in 19. stoletja L. Cherubinja, katerega religiozna dela do danes niso izgubila svoje velike cene.

Po tem slavospěvu so izpovedale orgle v par taktih (primorskega skladatelja E. Komela Fugirana predigra) v svojem jeziku, kako hvali Stvarnika lahen in močan zvok, posamezen in pomnožen in polno glasbilo.

Nato smo pokleknili — predstavljali so nas vsi štirje glasovi — pred Gospoda in ga prosili usmiljenja (Durante, Christe eleison). Neapolitanski komponist prve polovice 18. stol. je z nedosegljivo večščino razplel en sam motiv v živo večglasno gibanje.

Sledeči dvospev je počastil najsvetejše telo Zveličarjevo (Fauré, Ave verum). Fauré je eden največjih novejših skladateljev religioznih del.

„Polna so nebesa in zemlja Tvoje slave“ je zapela a capella ženski tercet. Avtor je Palestrina, od tridentinskega koncila — za njegovega življenja — do zdaj vzor cerkvene glasbe.

Kristusu smo izrazili češčjenje še v sveti Hostiji in ga prosili moči (Fauré O salutaris; bariton solo) in izpovedali za zaključek, da se v Jezusovem imenu pripogne vsako koleno v nebesih in na zemlji (Petelin-Gallus, In nomine Jesu) v slavi Boga Očeta.

Cerkveni koncert je izvedel kvartet Finkovih. Pri orglah pa je bil prof. Geržinič.

Proslava je bila zelo dobro obiskana.

ŽIVLJENJE V SLOVENSKIH DOMOVH

V vseh slovenskih Domovih na področju Velikega Buenos Airesa vlada velika živahnost in delavnost.

V Slovenski hiši je poleg številnih sestankov, sej, tečajev, uprav naših listov, nedeljske sv. maše, v ospredju gradnja prostorne dvorane. Gradnja je že v toliko napredovala, da bo lahko v par mesecih slovesna otvoritev.

Naš dom v San Justu je praznoval 6. obletnico blagoslovitve Doma. Slavnostni govornik je bil g. Belič, sodeloval je pevski zbor pod vodstvom g. Štefana Drenška in otroški zbor, ki ga vodi gđč. Klanškova. Vse je presenetila igrice „Ustoličenje koroških vojvod“, ki jo je pripravil g. Ivan Oven.

Na prosvetnem polju je delaven Slomškov dom v Ramos Mejía. Poleg obletnice blagoslovitve Doma je bilo v zadnjem času več prosvetnih večerov.

Slovenski dom v San Martinu je vse presenetil s tombolo, katere glavni dobitnik je bil nov avto.

Prav živahno je življenje v Slovenskem domu v Slovenski vasi. Tu so kar po vrstnem redu igre. Enkrat otroci, drugi mladina, tretjič pa starejši, ki so prinesli veselje do igranja še iz domovine.

Prav lepo obeta tudi Slovenski dom v Carapachayu. Vedno več je življenja. Posebna značilnost tega Doma pa je domačnost.

Napak pa bi seveda storili, če bi pozabili še na Pristavo v Moronu in na Slovenski dom v Mendozi ter Dom v Berazateguiju.

Pristava je med vsemi najbolj prijemerna za prireditve na prostem, le žal nekoliko oddaljena.

Slovenski dom v Mendozi pa nudi streho rojakom pod Andi. V zadnjem času so izredno lepo uspeli mladinski dnevi, o katerih bomo še več poročali.

Dom v Berazateguiju pa lepo družijo rojake ob progi Quilmes—LaPlata.

Večina slovenskih izseljencev v Argentini, Kanadi, Združenih državah Severne Amerike, Zapadne Evrope in drugod živi v predmestjih. Poglejmo, kaj v ZDA srokovnjaki sodijo o njih

PREDMESTJA

Začelo se je pravzaprav v tem stoletju, ko nekatera gospoda že ni več hotela prebivati v mestih, ampak se je za stalno naselila v predmestjih. Pravi pobeg z mesta na deželo oz. v predmestje pa pomenijo leta po drugi svetovni vojni. Danes ena tretjina prebivalcev Severne Amerike živi v predmestjih.

Nastala so velikanska nova naselja. Z njimi je nastal nov srednji družbeni sloj, nastaja pa tudi nov človek. Predmestja imajo danes silen pomen za vse državo; so „žarišče večine tistih sil, ki danes oblikujejo ameriško življenje,“ pravi sociolog Max Lerner.

Ljudje so si vedno želeli v mesta, pa tudi iz njih. Še pred Kristusom je pel Martial: Rus mihi dulce sub urbe est (Sladko je bivati ob robu mesta). Anglež Shelley pa je zapisal: „Pekel je precej podoben Londonu: preobljuden in zadimljen kraj.“

Pomen predmestij

Nekateri jim pejoje velike hvalnice. V predmestju družina prihaja do svojega vrtička, do boljšega zraka, do manj prometnih nevarnosti.

Tukaj marsikdo spet postane, čuti, da je oseba, nekdo. „V mestu si lahko odličen državljani in se morda navdušeno boriš pri volitvah za šolski odbor, a to skoro ni v mejah človeških odnosov, tako je razosebljeno. Tu pa moreš spoznati ljudi, ki se potegujejo za iz-

volitev v odbor, in, ko voliš za ali proti, je glas bolj razumski“ (Alvin Scaff).

„Ameriško predmestje je zadnje oporišče demokracije, edina raven, na kateri še poedini državljani more doseči, da upoštevajo tudi njegove želje, bodisi posredno ali neposredno. V iskanju predmestnega doma je nekaj idealističnega. Imenujte to vrnitev k zemlji, povratek na deželo. To je nekaj, kar večino ljudi pokliče kdaj v življenju“ (Don C. Peters).

Medtem ko v mestu človek nekako v usodo vdan sprejema, kar mu pač ta prinaša, človek v predmestju s strahotno ihto teži po boljšem načinu življenja, v katerega še veruje in je prepričan, da ga zmerom bolj ima.

Glavna oseba: žena

Osrednja oseba vsega tega je žena. Ona je tista vez, ki se plete med družino in občestvom. Medtem ko je mož skoro ves dan ali celo ves teden zdóma, mora ona doma biti za vse: upravlja dom in otroke; je kuharica, perica, vrtnarica, slovar Vsezna! in razsođnica med stalnimi prepiri otrok, stražnik (Tommy, ali ti mama ni povedala, da se ne sme v tuje hiše in brskati po njihovih hladilnikih?) itd.

Ogromno časa izgubi, ko hodi nakupovat; ko pelje otroke v šolo in iz šole, h klavirju, modistinji, zobozdravniku; ko leta od ene do druge seje za

boljše šole, za zidavo cerkve, za pomoč potrebnim.

Otrok je vedno dovolj; dela z njimi tudi. Ko pa zrastejo, se začno čajanke, delo po še več organizacijah, v katerih nadomesti tudi moža, ki mu je zmerom manj za to; če treba, se vrže tudi v politiko.

Ob toliki, večkrat nezdravi zaposlenosti, se pogosto sama zanemari: nameroma sočudna čezdnevna, bolj svobodna noša, se spremeni v vsakodnevno. Želi si še — in kako! — da bi jih mož prinesel šopek rož za kako obletnico, da bi jo kdaj peljal v kino ali kavarno, da bi... a medtem je komaj časa za malo rdečila, česuljo, šiviljo.

Sicer tudi moža porabijo: visoki sodniki sede z delavci skupaj v Olepševalnem društvu; predsedniki pomembnih trgovskih firm so blagajniki majhnih klubov ali tajniki šolskega odhoda... Ko so na seji, je žena edino krat popolnoma mirna; sicer ji domišljija dela, ko je mož toliko zdama, in pogosti so duševni zlomi zaradi ljubosumja.

Težave

Ljudje hočejo iz mesta v svobodo, pa se v predmestjih vedno bolj zapletajo v zmerom bolj organizirano življenje, ki izpodriva mirno, tiho zasebno življenje.

Predmestje Lakewood (Los Angeles, California) ima 110 moštev baseballa (2000 igralcev), 36 soft-balla za moške, 10 za žene, 75 moštev košarke za moške in 30 za fante, 77 nogometnih moštev... poleg tega se drugi ukvarjajo z gledališčem, plesi, psi, drsalkami, fotografijo, izleti, kuhinjskimi tečaji, šivalnimi in tkalskimi tečaji, družabnimi klubi, klubi raznih zvezd in zvezdnikov...

Mati, ki ni vedela, kam to vodi, se

je zdrznila ob otroškem vprašanju: „Ali bo nocoj slučajno kdo izmed vaju doma?“

Znani Adlai Stevenson govori, da predmestja delajo „čudno polovičarsko življenje razdeljenih družin in nedeljskih očetov“.

Otroci so preveč odrezani od sveta. Ne vidijo ne bogastvo ne revščine in mislijo, da vsi živijo, kakor oni. So preveč zaposleni in premalo; preveč organizirani in premalo.

Odrasli imajo še več težav — ali napak:

Strahotna je ozkost, ki jo živi predmeščan; odtod stalna konkurenca, nevoščljivost. Stalna je tiha borba za večjim avtom, bazenom, hladilnikom, TV...

Vrednote so silno zamenjavane. Sociolog Willian Dobriner pravi: „Ne briga jih, če verujete v Boga ali ne, a nikar, prosim, ne pozabite postriči trave pred hišo!“

Ko so v nekem predmestju povpraševali, kaj je na prvem mestu v njihovem zanimanju, in kaj se jim zdi danes najbolj važno na svetu, so odgovorili takole:

prvo, preveč psov po okolici;
drugo, svetovna komunistična nevarnost.

Kar tudi zelo ubija, je omejeno število oseb, s katerimi se srečavajo: „Sit sem vedno istih obrazov v petek in svetek,“ to je kaj pogosta tožba. „Poznamo se do želodca — in smo se siti.“

Vse je nekako povzel neki protestantski pridigar: „Preveč smo vsi gospodarsko in družbeno enaki: če pa komu spodrsne pri delu ali v družinskih zadevah, tedaj se ostali počutimo vzvišene. Predmestje je polno govorice... Zato se pa tudi oddaljujemo drug od

Tri zaobljube

POVEST IZ SLOVENIJE
SPISAL JANEZ JALEN

Triindvajseto poglavje

SLOVENSKA BESEDA

Sonce je pripekalo, da je od brade kapalo. Saj je bilo pa takrat, ko je Vladimir Vladimirovič dvignil Klemena iznad poginulega Murija, toliko bolj mraz. Nerodno ga je pritovoril domov, od mraza vsega trdega, in na pol v zmedenosti je Klemen govoril skoraj po rusko. Ledeni mraz se je pa spremenil v vročino. Klemen je bleдел in neprenehoma ponavljal: „Baratom, baratom, baratom.“ Kadar je pa v vročici spregovoril besedo „Lenka“, so se pa Rusi križali, ker so mislili, da po „baratom-

drugega. Ne srečavamo se več od srca do srca, le površno pri kakem koktejlu. Bolj cenimo videz kakor duha, bolj moč kakor globino.

Vendar se večini predobro godi, da bi mislili na to, da niso srečni. Res je, da vsaka žena hoče, da bi mož več zaslužili; mlade matere žele, da bi jim kdo pomagal; dečki žele, da bi bilo manj šole; deklice, da manj dečkov; otročki, kot povsod, žele, da bi bilo manj juhe in špinace... a težko, da si kdo iz predmestja želi nazaj v mesto.

sko“ preklinja. Ruske ženske so se zavoljo „baratoma“ zavzele za Klemena in ga z vso skrbnostjo spet postavile na noge. Ko se je pa okrepil, da bi lahko parizar zapregel in počil z bičem — na kar še misliti ni smel — in se ni hotel ozreti po nobeni ženski, je pa postal iz „baratoma“ „vojenopleni“.

Koj spočetka in še tudi na pomlad se Klemen zavoljo zdravja ni upal na pot. Za delo je pa poprijemal. Marsikaj so se domači od njega naučili. Kmalu je iz baratoma in vojenoplenija in avstrijaka postal Kliment. Ker napoleonskih zmed, kolikor je pač mogel zvedeti, še ni bilo konec, ni Klemena nič kaj preveč mikalo, da bi silil domov.

Za Klimenta je zvedel tudi vlastelin, lastnik zemlje. Vladimir Vladimirovič je bil samo podložnik, skoraj brezpravi tlačen kakor vsi drugi. Vlastelin ga je vzel v svojo graščino, da bi tudi tam vpeljal novosti. Ponudil mu je, naj se oženi in za vedno ostane v Rusiji. Ko je Kliment vse to odklonil, mu je mogočnjak kar naravnost povedal, da Avstrije ne bo nikoli več videl. Če bi pa skušal kaj kljubovati in se upirati, ga bo s korobačem po hrbtu, pa ga bo brž minilo.

„Da, da, da! Potrpežljivosti se bo treba naučiti,“ si je rekel, ko je stopil čez prag graščine. „Ne boš me pa ne, čort vampasti.“ Zamikalo ga je, da bi z dvignjeno pestjo zagrozil nazaj proti oknu prvega nadstropja, pa se je premislil.

Leto za letom je tonilo v preteklost. Kliment je postal kar ugleden. Nič hudega mu ni bilo sredi ravne stepe, od koder se ni videla nobena gora. Samo domotožje je postajalo čim dalje bolj neznosno. In — kaj je z Lenko? Bog ve, če ata še žive? Morebiti jih je prav njegova svojeglavost spravila v grob ..

Uveljavil se je celo tako, da je smel hoditi na lov, kar je bila njegova edina zabava. Grede je pa spoznaval stepo in se tako spoprijateljil z njo, da se je znal skriti v njej bolj kakor škranček v nizki pomladanski travi.

Spet je ozelenela pomlad. In ptiči so se v jatah seili v severne kraje.

Tudi Klemen ni več zdržal. Kar zmanjkalo ga je. Preden ga je vlastelin ukazal zasledovati, je bil že precej daleč. Dohiteli so ga sicer še, pa se jim je prikriž in je tičal v stepi, dokler jih ni videl, da so se zaskrbljeni zavoljo neuspeha vračali. Naprej je hodil z eno skrbjo manj, z največjo sicer, kako bo ušel.

In je hodil in hodil, včasih nepretrgano od svita do mraka in vedno samo za soncem. Videl je dosti sveta, slišal prenekateri jezik, ki jih je večinoma toliko razumel, da se je za silo pogovoril.

Na Dunaju ga je zamikalo, da bi poiskal kakšnega domačega vozarja in bi prisedal vsaj po ravnem in s klanecem navzdol. Bi, če bi ravno na koga naletel. Pa ni. Kakor bi se bili vsi v tla udrli. Še kranjske besede ni nikjer ujel. Sicer pa morebiti še tako prezgodaj pride domov, če Lenko najde poročeno.

Kar nič se mu ni nikamor več mudilo. Pa vendar. Doslej je hodil vedno s soncem, zanaprej je pa zavil pod sonce. Čez nekaj dni je pa že zašel v kraje, kjer se je že lahko pogovoril po slovensko. Drugi večer se je ustavil v vasi, kjer nemškega niti razumeli niso več. Kakor pesem je bila njih govorica, čeprav so narahlo pogrkavali. Klemenu se je zazdelo, da je že skoraj doma. Pa si ni vedel odgovoriti. Nikamor se mu ni mudilo. Ali ga je domača beseda, ki

je devet let ni slišal, zadrževala ali ga pa preveč skrbi, kaj je z Lenko.

„Pravzaprav mi ni vredno hoditi domov,“ je razmišljal na senu pri Ritovu onstran Ljubelja, kjer je zadnjo noč spal, čeprav bi bil že včeraj zvečer lahko doma. „Saj to je nemogoče, da bi me devet let čakala, ko se ves čas niti ogiasiti nisem mogel.“

In je sklenil, da domov sploh ne gre. Kako bi se vsi smejali. Devet let trpljenja, kakršnega si tisti, ki ga ni sam prestajal, niti predstavljati ne more. — Lenka se je že davno poročila. Z mozem se prav dobro razumeta in najstarejši že utegne drugo leto k birmi.

„Naka, ne grem domov,“ so se mu vrtinčile misli. „Nazaj na Rusko pojdem. Izdam se za Nemca in se uslužim za oskubnika. Oženil se ne bom. Nakljub Lenki ne. Ogoljufam vlastelina. S štirimi pari v zlato kočijo zapreženih konj se pripeljem domov v Krnice. V nedeljo pa k maši na Rodine. Potlej pa — Z vrha dol pogledam Lenko. Njo bo pa zbolelo: „Lej. Kakor kraljica bi se lahko vozila, tako pa na pol bosa gazim pa blatu s svojim drobižem.“

In že je natančno vedel, kako bo hodil nazaj v Rusijo in pri katerem vlastelinu se ustavi in kako z goljufijo in neusmiljenim izžemanjem obogati.

S to mislijo in s trdnim namenom, da poniža Lenko, je zaspal. Še dobro, da ni smrčal, sicer bi mu bili vozarji, ki so z njim vred spali na istem senu, pošteno prešli rebra. Bili so utrjeni. So čez dan prevlekli težke tovore čez Ljubelj.

Tudi Klemen je bil truden in pa — kozarec, dva, ga je sinoči zvrnil čez potrebo. Menda od samega veselja, da je bil že na pragu domače zemlje. Kaj se mu je sinoči, preden je zaspal, klamalo, ni več vedel. Da je ponoči Lenko več-

krat imenoval, je pa izvedel od vozarje, ki je poleg njega spal. Fant je bil navihani in je zjutraj vprašal Klemen, kakšna je tista Lenka, ki mu še v sanjah ne da miru.

Klemen je vstal, si otepel seno, spil kozarček žganja, si kupil še kos kruha in odšel. Pa ne nazaj v matjuško Rusijo. Ne. Po stezi čez Zelenico, naprej proti domu.

Med potjo na Zelenici je s starim ovčarjem Andrejem samo spregovoril. Tudi na Jezercih, kjer se je toliko ustavil, da si je nadrobil v zavreto mleko kruha, ga niso spoznali. Kako tudi. Kot golobrad mladenič je odšel z doma, sedaj se pa vrača z gosto temno brado in precej čudno oblečen. Tudi govori malo drugače. In je sklenil, da se tudi doma ne izda, dokler ga sami ne prepoznajo. Mleko je hotel plačati, pa Podlipnikova mlada majerca ni hotela vzeti denarja. Klemen se je zahvalil in šel naprej.

Pred križem, na skali na Krniškem vrhu mu je pa korak kar sam od sebe zastal. Odkril se je, se pokrižal in začel po tistem moliti. Pa se mu je molitev kaj kmalu sama od sebe spreverila v zamišljenost in solze so mu stopile v oči. Zdramilo ga je potrkanje, ki se je oglasilo iz doline. Samo od kod, ni mogel uganiti. Z Rodin ne. Saj rodinsko cerkev je že videl. Pohitel je naprej in na vrhu Velikega mela od začudenja obstal. Zagledal je bil skoraj tik pod sabo novo brezniško cerkev, ob kateri je bilo vse črno ljudi. Kar samo ga je vrglo po grušču navzdol. In je ravno še ujel, kako je med potrkanjem in spremljan od številne duhovščine šel iz novega župnišča škof Avgustin Gruber v novo cerkev, da jo posveti. Delil je z desnico blagoslov faranom, ki so poklekali pred njim. Tudi Klemen je pokleknil. Zdelo se mu je, da je se-

daj, ko ga je sam škof s svojim blagoslovom kakor čakal, kdaj se vrne, za vedno vseh težav konec. Prerinil se je v cerkev, čeprav so ga kot tujca skušali odriniti. Res je stal bolj zadaj za vrati, na prižnico je pa le videl in pazno poslušal škofa Gruberja slovensko besedo, v kateri je prvič v svojem življenju govoril svojim vernikom. Bil je namreč po rodu Nemec iz Solnograda.

Lepo je povedal, da novo cerkev posveti žalostni Materi božji prav na svoj lastni god, na dan svetega Avgušтина, ko goduje tudi navzoča patrona brezniške nove cerkve, grofica — mati Thurnova. Po pridigi so pa začeli za škofom, duhovniki hoditi po cerkvi in okrog nje, jo škropili in mazili, kadili in molili, da ni bilo ne konca ne kraja.

Klemen je koj po maši odšel skozi Dosloviče na Reber. Dom bo že videl s Krniškega roba. Domov pa grede ne stopi. Mora najprej dognati, kaj je z Lenko. Morebiti bo res treba spet v tujino. Vsaj na Koroško se umakne in ostane za domače in Lenko še nadalje mrtev ali pa vsaj za vedno izgubljen.

Pri Žabarju pod Broscem Lenke ni bilo več. Zvedel pa je, pa še to nekako po ovinkih, ko se ni hotel izdati, kdo je, da je Lenka pri Brodarju na Bistrici. Če je pročena ali samska, pa name noma ni hotel poizvedovati. Če ga ne čaka več, je bolj prav, da čim kasneje izve. Saj bo še potem dovolj bolelo.

Lačen in žejen se je pod noč Klemen ustavil pri Brodarju. Ni bil edini gost. Postregla mu je na pol odraščena deklica, povsem podobna mladi Lenki. Samo ne še toliko postavna, kakor je bila Lenka tisti čas, ko jo je on spoznal. „Ne, njena hči ne more biti,“ si je izračunal Klemen. Najraje bo sestra.

V kuhinji je Lojzka povedala Lenki, da sedi v hiši čuden tujec, ki ne odmakne oči od nje. Kakor po oprav-

kih je odšla gospodinja v hišo. Bradatega tujca je samo mimogrede pogledala. Zdel se ji je znan, pa se ni mogla domisliti od kod.

In ga je še in še hodila pogledovat. Medtem je pa Klemen iz pogovora med gosti že ugotovil, da Lenka še ni poročena.

„Kaj pa, če je že drugemu obljubila svojo roko,“ je menda sam satan prišepetnil Klemenu dvom, da je sklonil glavo.

Lenka se ni mogla več zdržati. Morala poizvedeti, kdo je tujec. Stopila je tik ob njega in prijazno vprašala: „Morabit ti še kaj želite?“

Klemen je dvignil glavo in odkimal. „Ne. Zdaj nič.“

Lenka je obstrmela. Klemena je spoznala po glasu: „Klemen! Markov Klemen! Kaj mar prikazen vidim? Ali si živ, ali si mrtev? Saj si Markov Klemen iz Krnic?“

„Seveda sem. Ves, kar me je,“ se je zasméjal Klemen.

„Klemen! Moj Klemen!“ Razprostrla je roke in je vpričo vseh objela in poljubila kosmatega tujca.

Gostje so sprva obstrmeli, Potem pa — — —

Od vseh miz bi bilo vino teklo, če bi ne bila hiša žalovala za mrtvim gospodarjem, ki so ga bili pred dvema dnevoma pokopali.

Tako pa — Saj se je Rokova duša še vsak večer vračala, da do sedmine skupaj pomoli rožni venec s sosedi in prijatelji.

Drugi dan pred poldnem je bil Klemen že v Krnicah. Stari Marka je pravkar stal na pragu. Ko je Klemen stopil skozi lesa na dvor, je ata koj spoznal svojega najmlajšega, svojega desetnika. Po hoji ga je spoznal. Pohitel mu je naproti in ga kljub gorenjski vozarski traditji še dokaj bolj pristrčno objel, kakor

svetopisemski oče svojega izgubljenega sina.

Štiriindvajseto poglavje

BRODARKA

Za Rokovim pogrebom sta Lenka in Lojzka šli pač v črno oblečeni, kakor skoraj vse druge ženske. Za naprej sta hodili samo temno oblečeni, povsem zahtevali pa nista. Jima umrli ni bil ne oče ne brat niti ne stric. Bi ju utegnil kdo celo obdolžiti, da se bogate dediščine nadejata, ko pokojni ni imel svojih ljudi. Lenki in Lojzki še mar ni bilo. Samo, da se je Klemen vrnil, je bilo v Lenki.

Zares zaskrbljeno zamišljena sta postala hlapec Joža in dekla Mica. Oba je skrbelo, kaj bo z njima, če se ju umrli gospodar ni spomnil. Mica se niti ni več skušala vtikati v gospodinjstvo. Joža je pa hotel pokazati, da je še potreben pri hiši. Leta in leta je jezdaril po podbreškem klanecu navzgor kot pripregar in se peš vračal navzdol nazaj na Bistrico, ker je dobro vedel, da vsak konj prosi: „V klanec me ne tepi, s klanca me ne jezdi.“ Sedaj pa — niti v sedlo ni mogel več zlesti. Konje je pa še vedno posojal. Močen par je imel. Za tri sta potegnili. In Rok mu je naročil: „Joža. Konj ne daj od hiše.“

Torej ga gospodar ni povsem zavrgel.

Sedmina je bila na svetega Ila dan. V Naklem ob osmih; črna peta maša z libero.

Domov se jim kar nič ni mudilo. Celotno v krčmo so utegnili zaviti. Na sedmino doma — kuhala je dobro kosilo. Lončarjeva mama z Ljubnega — so bili povabljeni samo sosedge, ki so pokojnega nosili in zagrebli, pa možje, katerim je Rok zaupal svoj testament.

Nič se jim ni mudilo. Angelovo češčenje opoldne so pa že pri Brodarju na Bistrici molili. Po križu se je pa oglasil najstarejši izmed mož testamentarjev in povedal, da je rajni vse svoje premoženje zapustil svoji zadnji, pa skrbni gospodinj, Lončarjevi Lenki, ki pravi, da se sploh ne bo mogla. Če se pa bo, pa ne sme do smrti prepisati domačije na svojega moža. Naj ima „na hruški numero“, kakor jo je moral Rok imeti do smrti svoje žene. Niti nikomur drugemu ne sme dati, dokler bo sama živa. Potem bo pa že videla. Če ne bo imela sama otrok, ima sestro Lojzko, ki ji je na las podobna. Joža in Mica imata do smrti vso oskrbo pri hiši. In jih je Lenka dolžna do stočno pokopati, jima oskrbeti sedmino in obletnico s peto mašo in libero.

Lenka se tega ni nadejala, še manj njena mama. Prvi se je glasil Joža: „Sem vedel, da je bil Rok poštenjak do dna.“ In se je obrnil k Lenki: „Če ti je prav, ne najemaj drugega hlapca. Bi težko prestal brez konj. Če bo pa kakšen groš manj zaslužka, pa malo potrpi. Saj si pravzaprav dobila zastoj.“

„Nič se ne bojta,“ se je obrnila Lončarica k Mici in Jožu.

„Bolj modro Rok ni mogel narediti, kakor je.“

In so sedli in odjužinali in vsi skupaj zadnjič z nevidnim rajnim odmolili rožni venec.

Drugo jutro sta bili Lenka in Lojzka povsem črno oblečeni. Kakor bi jima bil umrl zaresni stric.

Pri Marku v Krnicah sta pa že vse dni ata in Klemen premišljevala, kje bi se našlo kakšno pripravno gnezdo za Lenko. Je pa v ponedeljek zjutraj Klemen atu povedal — v nedeljo je jahal v vas k dekletu — da je Lenka postala Brodarka. „Ješ! Potem si pa na konju!“ se je razveselil grabljivi stari

Marka. „Kar brž mora biti poroka, da ti jo kdo drugi ne prevzame,“ se je razvnel nekdanji ovčar Marka.

„Poroke najmanj pol leta še ne bo,“ se je zasmeljal Klemen.

„Kaj si ob um?“ je skoraj vzrožil stari.

„Žaluje za stricem, ki ni bil njen stric, čeprav več kakor oče.“

„Pazi, da te kdo ne prehit. Ga ni v našem kotu, ki bi si ne želel postati Brodar na Bistrici.“

„Se nič ne bojim. Nihče ne bo postal Brodar. Niti jaz ne.“

„Kaj —?“ je zazijal stari. „Za hlapca boš šel k hiši?“

„Ata, le počasi.“

In mu je lepo dopovedal, kako pravzaprav je. Marka ni znal nič več ugovarjati. Samo revnil je: „Prav. Pa imej hišno numero na hruški.“ In je nekako iz togote še pristavil: „Pa obrij se. Kosmač nemarni.“

Klemen se je pa sedaj na vsa usta zasmeljal: „Že vidim, da se bosta z Lenko dobro razumela. Tudi ona me naganja, naj se obrijem, da ne bom preveč gospodi podoben. Pa naj bom. Nisem nič manj kot njih eden.“

„Jezik desetniški. Že od mladih let ti zlepa nisem mogel priti do konca.“ In je potišal glas: „No, saj naposled. Ko sem bil mlad, sam nisem bil nič boljši.“

Stari Marka je stopil v klet in prinesel bokal vina. Kmalu ga je minila vsa godrnjavost.

Pred pustom je bila poroka. Mraz je bilo in sneg zmrznjen. Kar žvižgalo je pod sanmi. In zvončki in kraguljčki so zvonkljali in rožljali in vriskali in ukali so, da kar jenjati niso znali.

Stari Marka iz Krnic pa ni bil na svatbi. Povsem je obnemogel. Na svetega Gregorija dan, ko se ptički ženijo, so ga pokopali.

(Konec)

K J E
J E
K A J

POVERJENIKI

Argentina:
Dušnopastirska pisarna.
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058,
São Paulo,
Brasil

U. S. A.:
Rev. Julij Slapšak,
1547 East 80th Street,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
131 A Treeview Drive
Toronto 14
Ontario

Trst:
Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Piščanc,
Riva Piazzetta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec.

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mejijo (razen Uruguaya)
400 pesov.

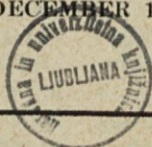
za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šillingov;
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

Naša skupna zadeva	641
Janez XXIII. izseljencem vsega sveta	642
Stari in mladi med nami	646
Nova odkritja v razvoju človeka	654
Zanimiva pridiga	657
Za zvezdo	658
Molitveni namen	662
Vprašanja o vesoljnem zboru	663
Glas iz Rima	666
Slovenski Frančišek Saleški	668
Zadnje pismo v tem letu	670
Še o verski vzgoji otrok	672
Quo vadis	675
Zakaj se širi komunizem	680
Posebna govornica adventa	684
Od doma	686
Primorske vesti	688
Med nami v Argentini	689
Predmestja	693
Tri zaobljube	695

LETO/XXIX.

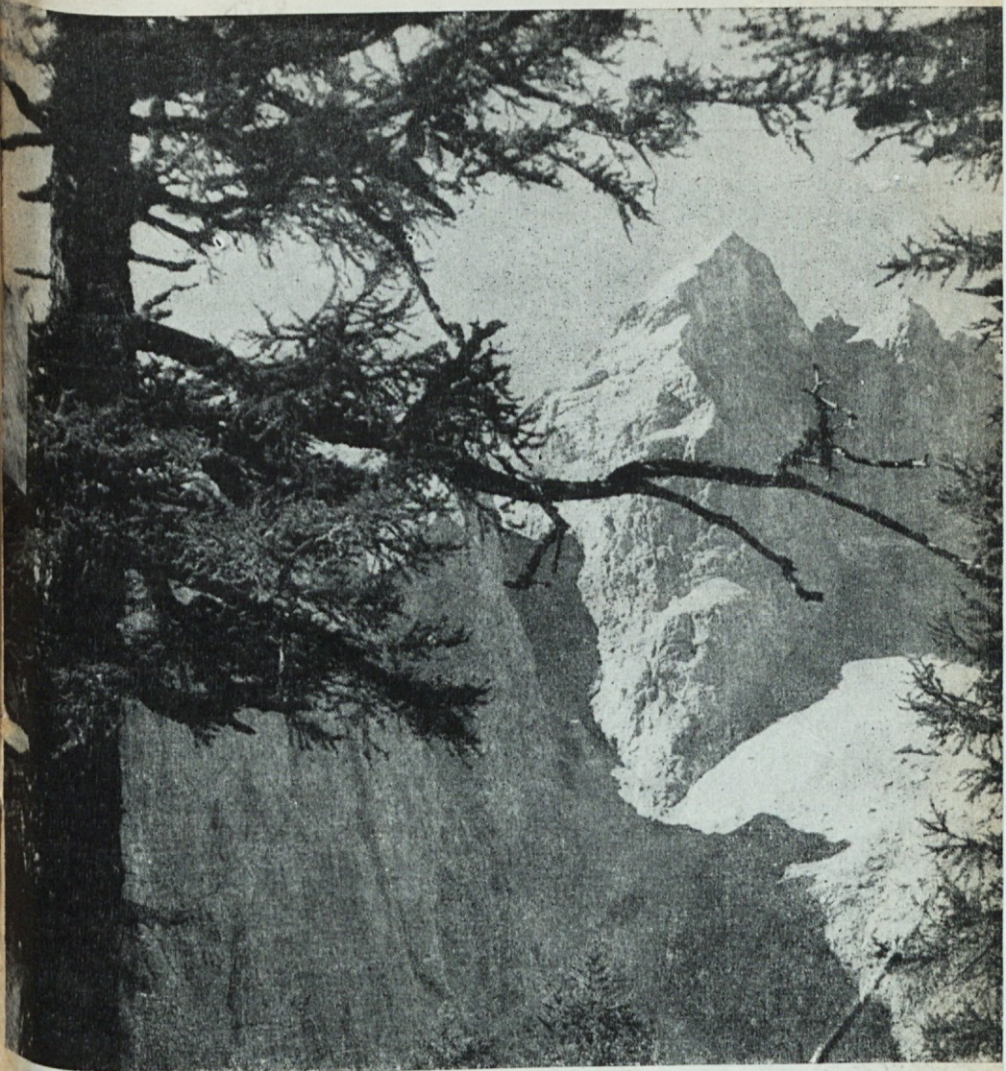
Št. 12

DECEMBER 1962

Editor responsable: Antonio Orehar, Ramón Falcón
4158, Bs. Aires. Registro de la Prop. Intelectual N° 574.991.
Tiska tiskarna Vilko S.R.L. Estados Unidos 425, Bs. Aires

**duhovno
življenje**
la vida espiritual

Naslovna stran: *Michelangelova „Pietà“*
— Na drugi strani: *Koncilski očetje zborujejo iz „Zbornika 1963“* — Zgoraj:
V decembru je doma zima. — Na četrti
strani: *Dr. Vinko Brumen govori na
Slomškovi proslavi v Argentini*

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Anton Orešnik, dr. Alojzij Starec, dr. Branko Rozman, dr. Jože Rant) urejujejo pa dr. Jože Rant, dr. Branko Rozman, dr. Alojzij Starec